

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
November 26, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 26, 1996

Nr. 231

Seime įregistruotos aštuonios frakcijos

Vilnius, lapkričio 25 d. (BNS) — Pirmąją posėdžio dieną Seime įregistruotos 8 frakcijos. Pagal daugiamandatę sistemą iškovojo partijų — Tėvynės sąjungos, Krikščionių demokratų partijos, Centro sąjungos, Socialdemokratų ir LDDP frakcijų, Seime įregistruotos po tris narius turinčios Demokratų, Liberalių reformų ir Jungtinė frakcijos.

Didžiausiosios — 69 narius turinčios konservatorių frakcijos seniūnu išrinktas Arvydas Vidiūnas, pavaduotojais — Alfonsas Bartkus, Antanas Stasiškis, Rasa Rastauskienė, Alfonsas Vaišnora ir Sigitas Kaktyš.

16 narių turinčios Krikščionių demokratų frakcijos seniūnu išrinktas Povilas Katilius, pavaduotoju — Julius Beinortas.

13 narių turinčios Centro sąjungos frakcijos seniūnu tapo Egidijus Bičkauskas, pavaduotoju — Gintaras Šileikis.

Dvi po 12 narių turinčios frakcijos pasiskelbė opozicinėmis. Savarankiška opozicija žadančiai būti socialdemokratų frakcijai vadovaus Alvydas Sakalas. Seniūno pavaduotoju bus Rimantas Dagys.

„Konstruktyvia opozicija“ būsiančios LDDP frakcijos seniūnu išrinktas Česlovas Jursė-

nas, pavaduotojomis — Sigita Burbienė ir Irena Šiaulienė.

Prie dviejų Demokratų partijos narių prisijungus Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos nariui Antanui Švitrai, įkurta Demokratų frakcija, kuriai vadovaus DP pirmininkas Saulius Pečiūnas. Jo pavaduotoju išrinktas A. Švitra.

Dar vieną frakciją subūrė Tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona, „Jaunosios Lietuvos“ vadovas Stanislovas Buškevičius ir nepartinis Rimantas Karbauskis. Frakcijos seniūnu išrinktas R. Smetona, pavaduotoju — S. Buškevičius.

Likę Seimo nariai derasi dėl dar dviejų frakcijų įkūrimo. Viena gali būti įregistruota jau antradienį iš nepartinių Audrius Butkevičius ir nepartinis Rimantas Karbauskis. Frakcijos seniūnu išrinktas R. Smetona, pavaduotoju — S. Buškevičius.

Atsistatydino LDDP vadovybė

Vilnius, lapkričio 23 d. (BNS) — Šeštadienį atsistatydino Lietuvos demokratinės darbo partijos prezidiumas, buvo sustabdyti partijos pirmininko pavaduotojų Justino Karoso, Gedimino Kirkišo, Zilvės Verbylaitės ir Sigitos Burbienės įgaliojimai, o partijos pirmininkas Česlovas Jursėnas vadovaus pasirašymui 6-ajam LDDP suvažiavimui.

Šeštadienį posėdžiavusi LDDP taryba nutarė, kad suvažiavimas bus surengtas gruodžio 21 d. ir sudarė rengimo komitetą. Komiteto pirmininko Č. Jursėno pavaduotojais išrinkti pasitraukiančios vyriausybės užsienio reikalų ministras Povilas Gylys ir buvęs Seimo pirmininko pavaduotojas Juozas Bernatoniš. Iš viso lygiai pusę iš 32 komiteto narių sudarys buvusiojo Seimo nariai.

Č. Jursėnas po posėdžio žurnalistams sakė, kad partijos taryba „kritiškai ir savikritiškai“ įvertino pasirengimą Seimo rinkimams ir skaudų pralaimėjimą juose.

Nutarta, kad 12 narių naujajame Seime turinčiai LDDP bus opozicija valdantčiai koalicijai. Tačiau tai bus „ne akla, o konstruktyvi opozicija“, pažymėjo Č. Jursėnas. Pasak jo, būsimoji LDDP frakcija remia tuos daugumos siūlymus, kurie pasitarnaus „žmonių gerovei ir tolesniam demokratijos įtvirtinimui“.

Tačiau jau šiame posėdyje nuspręsta, kad konservatorių valdybos pirmininko Gedimino Vagnoriaus kandidatūra ir premjero postą LDDP yra ne priimtina. Č. Jursėnas konkrečiai neatsakė, ar LDDP atstovai siūlys prezidentui Algirdui Brazauskui neteikti Seimui G. Vagnoriaus kandidatūros. „Jei toks dalykas bus išnagrinėtas, mes tik prezidentui tai sakysim, bet ne dabar“, sakė LDDP pirmininkas.

Č. Jursėnas greičiausiai vadovaus būsimajai opozicinei LDDP frakcijai.

Gruodžio pabaigoje įvyksiančiame suvažiavime ne tik išrinkti partijos vadovybė, bet ir aptars LDDP veiklą opozicijoje bei pasirengimą savivaldybių ir keturių dar laisvų Seimo narių vietų rinkimams.

Pasak UR ministro Povilo Gylio, LDDP dabar yra vieno politinio ciklo pabaigoje. Tai, pasak jo, patogu metas „atlikti inventarizaciją“. Dėl naujosios LDDP vadovybės, P. Gylys sakė, kad ji „nenukris iš Mėnulio“.

Po tarybos posėdžio žurnalistai taip pat buvo informuoti, kad iš LDDP išeito buvęs jos pirmininkas ir ekspremjeras Adolfas Šleževičius.

Įkurta Nacionalsocialinės vienybės sąjunga

Šiauliai, lapkričio 25 d. (BNS) — Savaitgalį Šiauliuose įkurta nauja visuomeninė politinė organizacija — Nacionalsocialinės vienybės sąjunga, pasisakanti už tautinę lietuvių valdžią Lietuvoje.

Sąjungoje kol kas tėra 32 nariai, kurių trečdalis — Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos Šiauliuose dislokuoto 62-ojo bataliono savanoriai.

Pasak sąjungos narių, jų veiklos principas — tautiškumas, o tikslas — sukurti teisinę valstybę, panaikinti korupciją ir nusikalstamumą.

Sąjungos vadovu išrinktas buvęs SKAT'o kuopininkas viršila Mindaugas Murza, teigiantis, kad Lietuvą turi valdyti tik lietuviai. „Mes mylim savo tautą, o kitų tautybių žmones tik gerbiame“, dienraščiu „Lietuvos rytas“ sakė naujosios sąjungos vadovas M. Murza. Jo vardas siejamas su skandalu SKAT'o Šiaulių batalione, kilusiu po to, kai Valstybės saugumo departamentas prieš pusantros metų paskelbė apie jamė pagrindyje veikusią profasistinę Lietuvos nacionalinės nepriklausomybės

Lapkričio 16 d. Lietuvos Seimo rūmuose vyko konferencija, skirta Rusijos-Lietuvos santykiams aptarti.

Petro Lilekio nuotr.: Rusijos judėjimo „Reformos — naujas kursas“ vadovas Vladimir Šumeiko (kairėje) susitiko su Tėvynės sąjungos vadovais Andriumi Kubiliumi ir Vytautu Landsbergiu.

Vytautas Landsbergis — naujojo Seimo pirmininkas

Vilnius, lapkričio 25 d. (BNS) — Naujuoju Seimo pirmininku pirmadienį slapto balsavimu išrinktas 64-erių metų Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Už jį balsavo 107 Seimo nariai, 28 buvo prieš ir 1 slapto balsavimo biuletenis buvo pripažintas negaliojančiu.

Muzikologas, profesorius V. Landsbergis antrą kartą vadovaus Lietuvos parlamentui. Tačiau 1990 m. tuometinio Sąjūdžio vadovas, tapęs Aukščiausiosios Tarybos pirmininku, buvo ir valstybės vadovu.

Dabar, mažiausiai metus — iki kitų prezidento rinkimų, V. Landsbergis bus antras Lietuvos pareigūnas po prezidento Algirdo Brazausko. Pagal Konstituciją, Seimo pirmininkas pavaduoja prezidentą jam laikinai išvykus į užsienį arba susirgus ir negalint eiti pareigų.

Būdamas AT pirmininku, V. Landsbergis vadovavo Lietuvai dramatiškiausiais momentais — 1990 m. kovo 11-ąją, paskelbiant Nepriklausomybės aktą ir kruvinųjų 1991 m. sausio įvykių metu. Tais pačiais metais, prieš pat pučą Maskvoje jis su tuometiniu

Rusijos AT pirmininku Boris Jelcin pasirašė tarpvalstybinę Lietuvos ir Rusijos sutartį, dalyvavo pasirašant susitarimą dėl Rusijos kariuomenės išvedimo.

V. Landsbergiui vadovaujant Lietuvai, žlugo Sovietų Sąjunga, Lietuva buvo priimta į Jungtines Tautas, prasidėjo jos tarptautinis pripažinimas.

Tačiau 1992 m., nusivylę greitu permainų neatnešusiomis reformomis, Lietuvos gyventojai atidavė balsus už opozicinę Lietuvos demokratų partiją, o 1993 m. valstybės prezidentu išrinko Algirdą Brazauską.

Ketverius metus Seime vadovaudamas dešiniajai opozicijai,

Centro sąjunga patvirtino savo vadovybę

Vilnius, lapkričio 25 d. (BNS) — 13 narių Seime turinčios Centro sąjungos frakcijos seniūnu bus sąjungos valdybos pirmininkas Egidijus Bičkauskas, o pavaduotoju — Gintaras Šileikis. Tai susitarta pirmadienį įvykusiame Centro sąjungos frakcijos posėdyje.

Frakcija taip pat pritarė konservatorių siūlymui, kad partijos pirmininkas Romualdas Ozolas būtų skiriamas Seimo pirmininko pavaduotoju.

Prieš tai vykusiaame valdybos posėdyje Centro sąjunga svarstė savo nuostatas būsimajame Seime ir vadovybės formavimo atžvilgiu. Centro sąjunga iš anksto nėra pasiskelbusi opozicija valdantčiai konservatorių ir krikščionių demokratų koalicijai ir numatė, kad jos laikysena priklausys nuo daugumos priimanamų sprendimų.

Numatyta, kad iki Centro sąjungos tarybos posėdžio už priimanamus sprendimus atsakomybę teks partijos pirmininkui R. Ozolui. Valdybos nariams buvo išdalintas CS valdybos pirmininko pavaduotoju.

Prieš tai vykusiaame valdybos posėdyje Centro sąjunga svarstė savo nuostatas būsimajame Seime ir vadovybės formavimo atžvilgiu. Centro sąjunga iš anksto nėra pasiskelbusi opozicija valdantčiai konservatorių ir krikščionių demokratų koalicijai ir numatė, kad jos laikysena priklausys nuo daugumos priimanamų sprendimų.

Numatyta, kad iki Centro sąjungos tarybos posėdžio už priimanamus sprendimus atsakomybę teks partijos pirmininkui R. Ozolui. Valdybos nariams buvo išdalintas CS valdybos pirmininko pavaduotoju.

V. Landsbergis galejo tik vertinti Lietuvos priėmimą į Europos Sąjungą, integracijos į Europos Sąjungą, derybų dėl priėmimo į NATO procesus, sprendimus, sureguliuojant santykius su artimiausiais kaimynais, kurios priiminėjo prezidentas A. Brazauskas ir LDDP vyriausybė.

Per šį laikotarpį buvo įkurta Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatorių), kurios vadovu tapo V. Landsbergis.

Šių metų rudenį Seimo rinkimų metu konservatoriai laimėjo pusę Seimo balsų ir kartu su krikščionių demokratų partija formuos naują Lietuvos vyriausybę. Vadovaudamas Seimui, V. Landsbergis visuomenėje bus laikomas vienu pagrindinių kandidatų būsimuosiose prezidento rinkimuose 1998 m.

mininko E. Bičkausko ir sekretoriaus Vidmanto Staniulio laiškas, kad siekama išlaikyti sąjungos savarankiškumą ir politinės orientacijos nuoseklumą, CS valdyba turėtų perduoti savo derybų su Seimo rinkimuose laimėjusia dauguma nuostatas Centro sąjungos pirmininkui iki artimiausios tarybos posėdžio.

Lietuva grąžins skolas „Gazprom“ bendrovei

Vilnius, lapkričio 25 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė išsparengė iki gruodžio 1 d. sumokėti visas skolas Rusijos dujų bendrovei „Gazprom“. Energetikos ministras Saulius Kutas praėjusį penktadienį nusiuntė telegramą „Gazprom“ vadovams, kuriame pranešė, jog imtasi skubių priemonių padengti skolas.

Ministras pranešė, kad skola už ankstesniais metais pirtas dujas jau sumažinta 3 mln. dol. (12 mln. litų), o likusi suma — 0.6 mln. dolerių (2.4 mln. litų), taip pat skolos už dabar perkamas dujas bus sumokėtos iki gruodžio 1 d., gavus Šveicarijos banko „Union Bank of Switzerland“ paskolą.

Tiksli visų skolų suma dar nepaskaičiuota, tuo tarpu „Gazprom“ tvirtina, kad „Lietuvos dujos“ „Gazprom“ skolingos 16.7 mln. dolerių (67 mln. litų) Dar 14.1 mln. dolerių (56 mln. litų) skolinga bendrovė „Stella Vita“.

„Lietuvos dujų“ generalinis direktorius Kęstutis Šumache-

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Maskva. Karas Čėčėnijoje baigsis, kai iš jos teritorijos bus išvesta visa Rusijos kariuomenė, pareiškė Čėčėnijos koalicinės vyriausybės vadovas Aslan Maschadov. Jis sakė, kad Rusija turi atlyginti per karą Čėčėnijai padarytą žalą, kuri siekia 125-150 mlrd. dolerių.

Manila. Pirmadienį Maniloje prasidėjo Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių aukščiausiojo lygio susitikimas. Ketinama pasirašyti detalų veiksmų planą, kuriame numatoma įgyvendinti APEC tikslą — iki 2020 metų sukurti didžiausią pasaulyje laisvosios prekybos regioną.

Ramalachas. Europos Parlamento prezidentas Klaus Hansch išsakė priekaištus Izraeliui dėl planų išplėsti žydų naujakurių gyvenvietes Vakarų krante ir paragino „tiksliai“ įgyvendinti Izraelio ir Palestinos susitarimus. Pirmą kartą kalbėdamas palestiniečių įstatymų leidžiamosios taryboje, K. Hansch taip pat išreiškė viltį, jog bus pasirašyta sąjungininkų sutartis tarp palestiniečių administracijos ir Europos Sąjungos.

Rusijos Valstybės Dūmos užsienio reikalų komiteto pirmininkas Vladimir Lukin Rusijos Visuomeninės TV laidoje „Vienas prieš vieną“ pareiškė, kad paskutiniu metu įvykę Latvijos ir Estijos nuomonių pasikeitimai sienos su Rusija klausimu yra principingos, ramios ir nuoseklios Rusijos užsienio politikos rezultatas. Su juo laidoje dalyvavęs Dūmos saugumo komiteto pirmininkas Viktor Iljuchin sakė, kad Rusija visomis turimomis priemonėmis privalo priversti Baltijos valstybes skaitytis su Rusijos interesais.

Abu politikai sutarė, kad Rusija šiuo metu tiekia Baltijos šalims energetines žaliavas mažesniais, negu pasaulinės, kainomis. Tačiau V. Iljuchin ragino tokią praktiką nutraukti, o V. Lukin — testuoti, nes priešingu atveju Rusija neturėtų kuo grąžinti Baltijos valstybėms.

Minskas. Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašėnka pareiškė, jog griežtai laikysis sekmdienį įvykusiame referendume numatytos Konstitucijos „raides ir dvasias“. Centrinės rinkimų komisijos duomenimis, 70.5 proc. rinkėjų pritarė naujai Konstitucijos redakcijai, kurią pasiūlė A. Lukašėnka. Jis pareiškė, kad imsis visų galimų priemonių krizei Baltarusijoje sustabdyti ir patvirtinti, jog neketina „išvaisyti“ parlamentą, o, remiantis naująja Konstitucija, parlamentą pertvarkyti į šalies įstatymų leidimo žemuosius rūmus.

Rusijos kuro ir energetikos ministro pirmasis pavaduotojas Anatolij Satalov interviu žinių agentūrai ANI pareiškė, kad Čėčėnijoje pagaliau atsirado valdžia, galinti apsaugoti jos teritoriją tenkančią naftotiekio Baku-Novorosijskas dalį. Šiuo naftotiekiu žadama eksportuoti „anksyvaj“ naftą iš Azerbaidžano. Pasak A. Satalov, Čėčėnijos vyriausybė supranta, kad jai bus mokama už tranzitą valiuta ir todėl yra suinteresuota naftotiekio saugumu.

Bombėjas, Indija. JAV generalinis konsulas Bombėje ir jo žmona liko gyvi, pagrobta Etiopijos lėktuvui nukritus į jūrą prie Komorų salų, sekmdienį pranešė JAV pareigūnai. Šeštadienį keleivius užgrobtas „Boeing 767“ lėktuvas, pasiėmęs kurį, nukrito į jūrą.

Maskva. Rusijos valstybės Dūmos deputato Vladimir Lukin nuomone, Tėvynės sąjungos vadovas Vytautas Landsbergis santykiuose su Rusija elgiasi protingiau, nei Estijos dešiniųjų politinių jėgų atstovai. Lukin rekomendavo pasimokyti iš V. Landsbergio, kuris yra politiškai įvalgesnis ir imasi žingsnių santykiams su Rusija gerinti.

Bona. Vokietija nusprendė, jog neuždarys savo Nacių karo nusikaltimų tyrimų centro tol, kol nebus baigtos tirti visos nacių nusikaltimų bylos. Tokį sprendimą ketvirtadienį vienbalsiai priėmė visi Vokietijos teisingumo sistemos ministrai. Nacių karo nusikaltimų tyrimo centras renka su Antrojo pasaulinio karo nusikaltimais susijusius dokumentus, seka įtariamuosius ir surinktą medžiagą perduoda teisėsaugos institucijoms.

Oslas. New Yorko Federaliniame rezervų banke bei Anglijos banke yra saugomos tonos nacių pagrobto aukso, pirmadienį pareiškė Pasaulio žydų kongresas. Kongreso teigimu, „tai likutiai aukso, kurį sąjungininkai buvo sukaupę karo pabaigoje ir kuris buvo patikėtas Trilėlei aukso grąžinimo komisijai“. Nė kruopelytė šio aukso nesiteko išlikusių gyvų Holokausto aukų ir jų įpėdinių organizacijoms.

KALENDORIUS

Lapkričio 26 d.: Leonardas, Silvestras, Dobilas, Vygtantė. 1855 m. Konstantinopolyje mirė rašytojas Adomas Mickevičius. 1902 m. Seinuose mirė poetas vysk. Antanas Baranauškas. Lapkričio 27 d.: Virgilijus, Maksimas, Girdutė, Vilius.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NUOSTABAUS VAISTO VAISTINĖ (9)

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Kada antras moteriškas hormonas-progestogenas naudingas?

Be priedinio hormono progestogeno, vien tik vienas estrogenas naudingas tik toms moterims, kurioms gimda (uterus) operacijos keliu pašalinta. Priešingai, visoms, dar gimdą turinčioms, dėl kaulų suminkštėjimo išvengimo, reikia imti du moteriškuosius hormonus: estrogeną ir progestogeną. Taip reikia elgtis, idant išvengtų vidinės gimdos sienelės (endometrium) išsiplėtimo (hyperplasia) ir joje vėžio atsiradimo. Tai nėra koks išsigalvojimas, bet mediciniškas reikalavimas saugant kai kurias moteris nuo didžiųjų nelaimių.

Dar viena gera naujiena

Iki šiol vis dar nebuvo tikra, kaip toks dvigubais hormonais ilgas gydymas veikia širdį – saugo ją nuo arterijų priskretimo cholesterolio. Gera naujiena, kad tuo reikalu atlikti naujausi tyrimai teikia geras žinias: sukontroliuoti tyrimai nurodo, kad dvigubais hormonais (kombinuotais) gydymas (taip kaip ir vieno hormono naudojimas) sumažina moters širdies smūgio pavojų. Kraujyje pagausėja gerojo cholesterolio (HDL) kiekis, gydančias dvigubais hormonais, tik kiek mažesniu kiekiu, negu gydančias vien estrogeną.

Ivairiopa gydymas dvigubais hormonais

Dar tebeturinioms gimdą, moterims patariami įvairiopa dvigubais hormonais gydymo būdai. Kiekvienai moteriai moteriški hormonai savitai papildomi.

1. Imama domėn moters turi asmeniniai vėžio priežastys (risk factors) kaip rūkymas, kavos gėrimas, girtavimas, riebaus maisto nevengimas, tinginystė ir jos širdies arterijų priskretimas (ischemic heart disease).

2. Išryškėjęs moters hormoninis gydymo tikslas: kraujagyslių negydomų (šilumos pylimo, prakaitavimo...) išvengimas; šlapimo takų pakitimų išvengimas ar gydymas medžiagų apykaitos pakitimu, kurie atsirado dėl estrogeno trūkumo; kaulų suminkštėjimas (osteoporosis); širdies arterijų priskretimas (coronary heart disease).

3. Sužinojimas, ar moteris nusiteikusi prisilaikyti tokio ilgalaikio gydymo.

4. Išaiškinimas pacientei apie tokio hormoninio gydymo geras pasekmes ir galimus pavojus.

5. Neigiamų pašalinių apsi-reiškimų sušaukimas ir jų tvarkymas.

6. Begydančios suteikiama apšvieta ir parama.

7. Kiekvienai savito gydymo suteikimas: kreipiamas dėmesys į progestogeno savitą dozavimą; o kad moteris lengviau prisilaikytų nurodyto gydymo tabletes, pagalbama apie per odą, lipinuko pavidalo, hormonu gydymą; nepamirštama, kad mažesniais veikliosios hormono dozės sumažina neigiamus pašalinius pasireiškimus.

Cikliško dviem hormonais gydymo nauda

Tyrinėtojai naudojo ciklišką (mėnesinį) dviem hormonais

gydymą ir sulaukė labai gerų pasekmių. Per keturis tokio gydymo mėnesius 75% moterų nekraujavo iš gimdos. Tinkamai išaiškinus, daugeliui moterų priimtinas buvo 26-tą ar 27-tą ciklišką dieną atsiradęs lengvas kraujavimas.

Cikliško dviem hormonais gydymo 3-5 dienoms progestogeno, pertraukimas leidžia gimdos vidinei sienelės (endometrium) nusisirti nuo ten kai kurių pakitimų. Už tai tokios kelių dienų gydymo pertraukos geriau saugo tą sienelę, negu nuolatinis – be pertraukos – gydymas. Visos moterys nepamirškite: tokį gydymą vienai savaitei kas mėnesį pertraukite.

Igyvendintas atsakymas

Klausimas. Dr. Adomavičius, kodėl dabar gydytojai būtinai liepia vartoti kartu su estrogeno ir progesterono? Seniau užteko tik estrogeno menopauziniams simptomams pašalinti, o dabar staiga nebeužtenka to, dar būtinai reikia progesterono, kaip dabar labai populiarius yra abu kartu.

Nuo progesterono auga svoris. Sulaiko vandenį organizme. Ar jis tikrai reikalingas, ar tikrai vaistų pardavinėtojų sugalvojimas sau turėti geras pajamas? Prašyčiau paaiškinti. Ačiū.

Atsakymas. Dabar („Medical Tribune“, Women's Health, September 26, 1996) išryškėjo, kad ir vienu estrogenu (nereikia abiejų) lygiai gerai apsaugoma iki 50% moters širdis nuo jos širdies arterijų priskretimo, kas sukelia širdies ataką-myocardial infarction – MI. Taigi, dėl širdies apsaugos nereikia antro moteriško hormono (progestogeno ar progesterono) naudoti. Pastarasis naudojamas (kaip šiame 9 tame rašinyje pranešta) apsaugai nuo vėžio gimdoje atsiradimo, kuris ten dažniau išsivysto tik vienu estrogenu besigydančioms. Tik tam ir gydomasi dviem hormonais ir taip elgiamasi ilgai – net per visą moters amžių. Bet tu rask moterį, kuri sutiktų taip gydytis! Tai nėra joks gydytojų prasimanymas ar pelnagaudžių reikalas.

Mat, moterį reikia gydyti saugiai, visiškai, pagal dabartinę medicinos pažangą nuo visų ją varginančių negalių. Estrogenas saugo moterį nuo kraujagyslių sukelto negydomo (šilumos-prakaito) pylimo ir kitų, reguloms paliojus atsirandančių, (vargų), kaulų suminkštėjimo, širdimi sukelto, o, pridėjus dar ir antrą moterišką hormoną-progestogeną (progesteroną), moteris saugios nuo gimdoje vėžiui atsirasti galimybės – net 50% tokį pavojų sumažindama. Aišku, kad verta, o vėliau, nes ilgai vien estrogenu gydančios, gali didėti vėžio pavojus gimdai.

Šia proga reikia pasakyti, kad nė vienas ir nė viena iš mūsų nesibaidytų nuo bet kokių vaistų, jei jis reikalingas, vien dėl jo sukeliamų blogybių. Paimkite apie vaistų veiklą aprašomą knygą („PDR-Physicians' Desk Reference“) – ji 2,473 puslapių – joje apie kiekvieno vaisto galimus sukelti neigiamus prirašyta daug, net ištiesi puslapių. Kiekvienas vaistas tik būtinam reikalui naudingas ir tik tada, kai jo sukeliami gerumai viršija neigiamumus.

Tas pats yra ir su moteriškais hormonais. Juos gydytojo žinioje naudojant, reikia paklusti jo nurodymams. Gana mums „dūmėnė pirkios“ galvosena vadovautis – reikia dabartinę mediciną tiesiai skaitant labiausiai apsiužti žmonių grupę, kas yra mūsų ir mūsų šalis.

Kaip balta gulbė pro medžių šakas kyla į padangę Vilkiškio katedros bokštas (tuo tarpu katedra dar teberemontuojama).

Nuotr. Alberto Kerelio

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

BAŽNYČIOJE PRIGLAUSTI VISUS

Lapkričio 16 d. Washington, D.C. JAV Vyskupo konferencijos globojami susirinko Europos tautybių sielovados ryšininkai metiniam pasitarimui apie vėliausius rūpesčius bei uždavinius, ypač apie naujai atvykusių ar laikinų gyventojų (studentų, uždariaujančių) reikalus. Poėdyje negalėjo dalyvauti čekų, vengrų, armėnų, portugalų, bei rumunų atstovai, tačiau apie padėtį ir veiklą pranešė italų, airių, lenkų, slovakių, ukrainiečių, kroatų, latvių ir lietuvių sielovados darbuotojai. Latviams atstovavo sesuo Lūcija Agluonietė, studijuojanti Steubenville, o lietuviams – vysk. Baltikos Sielovados tarybos vicepirmininkas.

Rytų bei Vidurio Europos, kaip ir Vakarų Europos, ratelis prilygsta vyskupų konferencijos PCMR (migrantų bei pabėgusių sielovados) telkiniamis afrikiečių, ispaniškai kalbančių, Lotynų Amerikos ir Azijos katalikų sielovadai. PCMR dar rūpinasi keliaujančiųjų reikalais – cirkių, sunkvežimiu vairuotojų, žemės ūkio darbininkų, jūreivių ir aerodromų globa. Atskiras VK vienetas dirba teisiniais imigrantų reikalais.

Šių metų pasitarime daugiau dėmesio skirta tautybių diakonų, etninių grupių jaunimo ir ateinančio kovo mėn. dvimeti- nius migrantų konferencijos klausimas.

VK pareigūnas diakonų sričiai pabrėžė, kad per mažai esama diakonų, kilusių iš įvairių tautybių, kurioms jų patarnavimas būtų labai naudingas, pvz., nesant tos kalbos kunigui arba pasiekti naujai atvykusius tautiečius, kurių kultūra gali gerokai nuo bendrinės amerikietiškos kultūros skirtis. Pasakyta, kad būtina diakonus paruošti imigracijos srityje dirbti arba bent tuos klausimus gerai pažinti. (Diakonai yra vedę vyrai virš 35 m. amžiaus, kurių žmonos drauge su jais mokosi

rodymams. Gana mums „dūmėnė pirkios“ galvosena vadovautis – reikia dabartinę mediciną tiesiai skaitant labiausiai apsiužti žmonių grupę, kas yra mūsų ir mūsų šalis.

trijų metų kursuose, o tada vyskupo paskiriami kuriai nors tarnybai, pvz., rūpinantis švietimu, jaunimo sielovada, šalpa, ligo- nių aprūpinimui ar pan.)

Kadangi šiuo metu JAV (kaip ir Europoje) nuolatikos nusistatę prieš imigrantus, JAV VK paruošė mokyklinį vadovėlį, apie tautų judėjimą, tautybes, etninius klausimus, imigraciją, tikėdamasi, kad per porą dešimtmečių išaugs nauja karta, kuri geriau suprastų Bažnyčios (ir visų gyventojų) uždavinį ateivų ir skirtingą žmogų pri- glausti, skirtingas kultūras pažinti bei vertinti. Pabrėžta, kad imigrantų jaunimas, kuris neretai gėdiasi savo tėvų tarmės ar skirtingumo, turi uždavinį bendraamžius išmokyti apie savo kultūrinio paveldo vertę, tuo patį susidorodami su visų paauglių bendriniu laikotarpio priešingybę tėvams.

Kai kurių tautybių naujai atvykę ateiviai (pvz. airiai, italai) atvyksta jauni, pabūna kelerą metų uždariaudami ar mokydamiesi ir sugrįžta namo į savo šalį. Tuo šiais laikais skiriasi nuo ankstyvesniųjų tautiečių, atvykusių su visa šeima (ir šeimos parama) nuolatiniams apsigyventi. Iš Rytų Europos būna asmenų, kurie palieka savo šeimą krašte ir nebemano iš JAV namo grįžti. Kai kurių tautybių padėtis dar sudėtingesnė, pvz., Brazilijoje kelias kartas gyvenusių ukrainiečių persikėlimas į JAV.

Katalikų universitetas Washingtono baigia tyrinėti ir 1997 pavasarį išleis dokumentą apie tautybių sielovados modelius – kaip įvairiai, sėkmingai ar sėkmingiau, katalikai patarnauja naujai atvykusiems ir jų palikuonims pvz., tautinės parapijos, misijos, centrai, kapelionai, sielovados tinklai ir pn.

PCMR įstaiga anksčiau yra paruošusi vadovėlį įvairiausioms kalboms apie gyvenimą JAV. Dabar bus rušiama knygelė naujai atvykusiems katalikams apie JAV katalikų Bažnyčios savybes ir gyvenimo būdą, parapijų veiklą bei papročius, kurie skiriasi nuo kitų šalių katalikų gyvenimo, pvz., kai šioje šalyje daug daugiau

žmonių priima šv. Komuniją Mišiose negu R. Europoje, arba kad parapija yra iš vis tikinčiųjų bendruomenė, ne tik vieta i Mišias nuvykti. Bus pabrėžiama savanoriška tarnyba, kuria didesnė dalis katalikų patarnavimų remiasi.

Iš 190 JAV vyskupijų apie 70-80 turi savo įstaigoje pareigūną imigrantų bei etninių grupių reikalams. Šį tinklą papildo tautybės atstovai (tiksliau, patarėjai ar ryšininkai) prie PCMR, kuris ar kuri gali vyskupijoms padėti Vysk. konferencijos turimais ištekiais, šaltiniais, leidiniais, kursais ir kt. pasinaudoti ir tuo būdu geriau įvairių tautybių tikinčiuosius Bažnyčioje priglauti.

Europos tautybių sielovados atstovai pabrėžė, kad, nors didesnis dėmesys JAV katalikų skiriamas ispaniškai kalbančioms, kiekvienos tautybės žmonės, nepaisant jų skaičiaus šiuo metu, svarbūs Bažnyčios gyvenime ir turi teisę būti tinkamai aptarnaujami ir tikinčiųjų veikloje dalyvauti.

JAV VK tariausi su Kolumbijos, Meksikos, Brazilijos, Nigerijos, Filipinų, Korėjos, Haiti ir Lenkijos vyskupais dėl sutarčių apie abipusius kunigų (bei kitų bažnytinį pareigūnų) mainus. Numatyta suruošti naujai atvykusiems kunigams įvadiniai kursai. Rūpinamasi prieiti prie imigrantų, kuriuos valdžia uoste sulaiko, nes tokie neturintys jokių teisių (ir nėra nusikaltėliai), o pasitaiko labai liūdnos istorijos, kai išskiriama šeima, nesulaukiamas keleivis ir pan.

JAV vyskupai yra linkę vieną sekmadienį skirti Migracijos sekmadieniui, kada pamoksluose, katalikiškoje spaudoje ir kt. būtų minimi įvairiausi imigrantų, etninių grupių, kultūrinių vertybių klausimai.

Ketvirtoji dvimėtinė migracijos konferencija įvyks 1997 kovo 13-16 Baltimorėje.

Iš vyskupijų bei tautybių ryšininkų pranešimų paaiškėjo, kad Čikagos arkivyskupijoje, kard. Bernardino skatinama, vienintelė JAV-se tur: pilna laikė tarnautojų Europos tautybių sielovados reikalams derinti (ir iš vis plačiausiai etninių grupių sielovados tinklą).

Kun. Antanas Saulaitis, SJ

ADVENTAS – KALĖDOS IR ALKANŲ VEIDAI

Kur veikia liuanistinės mokyklos ar organizacijos ir ar liuanistinėse parapijose galima tikėtis šį mėnesį tradicines vaikų kalėdines šventes Eglutės su vaidinimais, dovanėlėmis, gardumynais. Kitaip negali būti, net mūsų vaikams, kurie jau ir taip akėsta perkelklyje. Vaikai niekuomet nebus pakankamai saldumynų, nei naujų bizgūčių, žaisliukų.

Seniai dingusi Advento religinė pasirodymo ramana, kone mistinė tylos nuotaika, laukiant Kalėdų nakties žvaigždės patekėjimo, gyvulių paslaptingo prakalbėjimo. Skundžiamasi, kad dovanoms ir jautrumas bendriems reikalams daugiausia nepersidavė jaunoms šeimoms, nei jos neperduoda tai savo vaikams.

Ir kur kreiptis, ir kieno dėmesį kreipti ir dar viena sunkuma Lietuvoje, kuris prašosi mūsų dėmesio, mūsų dosnumo. Būtent: apgailėtinas skaičius vaikų kasdien eina į mokyklą puslankiai ir taip išbūna visą dieną, nes šeimoje nėra atliekamo lito vaikai duoti nusipirkti mokyklos valgyklėlėje sriubos ar sumuštinio.

Religinė šalpa prieš pusantrus metus įsteigė „ad hoc“ komitetą padėti Lietuvoje atsiduriantiems katalikų mokykloms. Tyrinėjant sunkumus, užtikta šie alkanai vaikai. Psichologinės studijos

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas matinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesuniamai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo ruošti, pažymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administracijos Ignas Budrys

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šėštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos pri- siunčiamos, gavas prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasiūlyti kopiją.

rodo, kad nevalges žmogus netenka budrumo, imlumo. Ir kaip deštyti, žiūrėti į priešais sėdintius išblykčius veidus?

Minimo komiteto 1995 metais paskelbtas „Gavėnios skatiko“ vėjus atnešė 4,000 dol. aukų. Tai igalino paskirom mokyklom pamaitinti savo alkanuosius vaikus ir palengvinti jiems kasdienybę. Valgyti reikia kasdien; seniai prasidėjo nauji mokslo metai; iš rudens pereita į žiemą, o žiemą Lietuvos moki- niui reikia sėdėti šaltoje mokykloje. Ko mes tikimės ir laukiam iš Lietuvos ateities, jeigu šių dienų vaikai turi mokyti puslankiai nepakan- kamai apsidomose mokyklose?

Kviečiame Advento metu at- dėti šiam vajui po dolerį į dieną iki Kalėdų, ir šventių proga pasiūlyti Religijinei šalpai au- ką remti Lietuvos vaikų prie- piečių programą. Kurie pastebė- site – šį straipsnį, būkit malonūs ir paraginkite savo vai- kus ir vaikaičius kasdien per Adventą dėti centą prie cento. Net jauniausias šeimoje gali įmesti į tam paskirtą dėžutę namuose stokojantiems vaikū- čiams Lietuvoje. Ir kiek sudėsite į dėžutę per Adventą, dėkite po

Kalėdų eglutę, o po šventių pasiūlykite į Religijinę šalpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn NY 11207.

Dėkojame Reginės šalpos ir komiteto vardu ir linkime pras- mingų šventių.

S. Ignė

Kun. Remigijus Katilius at- leistas iš Kauno Arkikatedros Bazilikos vikaro pareigų ir paskirtas Skaistgirio ir Juodei- kių parapijų administratoriumi.

Kun. Stasys Čiupalas atlei- tas iš Žaslių parapijos klebono pareigų ir paskirtas Butrimonių parapijos klebonu.

Kun. Vidas Vaitiekūnas pas- kirtas Kauno Arkikatedros Ba- zilikos parapijos vikaru.

Naujai įjventintas kun. An- drius Eidintas išleistas pastoraciniam darbu į Kalin- ingrado sritį.

EUGENE C. DECKER, D.D., F.C. 4847 W. 163 St., Oak Lawn, IL. Pirmas apyl. su Northwestern un- to diplomu. Nuolatiniams sukurta dantis už priėmimą kaip Pacientai priminti absolucijai punktuais. Susitarimai (kalbėti angliai) tel. 708-422-02 0

DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS 3888 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą Primd. 3v. p.p. 7v. v. antr. 12:30-3v. p.p. treči. užduota, kvėd. 1-3v. p.p. penktis ir šėditi 9v. r. - 12v. p.p.

DR. JOVITA KERELIS Dantų Gydytoja Kab. Chicagoje uždarytas 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 988-0888 Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300 VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

DR. L. D. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA 9806 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 988-0888 Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C. Specialybe – Vidus ligų gydytojas Kalbama lietuviškai 6187 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (312) 588-7788

ARAS ŽILBOS, M. D. Nėrė RUDAITIS, O.D. AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA 1020 E. Ogden Ave., Suite 310 Naperville, IL 60563 (630) 527-0800 3825 Highland Ave., Tower 1, Suite 3C Downers Grove, IL 60515 (630) 438-0120

SUNG L. CHOU, M.D.

Vidus ligos, akupunktūra HOLY CROSS PROFESSIONAL PAVILION 3 fl. South, East Suites Lithuanian Plaza Ct. at California Ave. Chicago, IL 60629 (312)-471-8142 Kalbama lietuviškai

HOLY CROSS FAMILY MEDICAL CENTER 749 W. 31st St. Chicago, IL 60616, (312)-225-0885

LINAS A. SIDRYS, M.D. Oftalmologas/Akių Chirurgas 8820 S. Ridgeland Ave. Chicago Ridge, IL 60415 708-636-0822 4148 W. 63rd St. 312-738-7788

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS DR. PAUL KNEPPER AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA 106 E. Superior, Suite 402 Valandos pagal susitarimą Tel. – (312) 337-1288

Cardiac Diagnostics, Ltd. 6132 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 312-438-7788 RINGAUDAS NEMICKAS, M.D. S. PRASAD TUNMALA, M.D. Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą

LITO ATEITIS: PRIRIŠTI AR PALEISTI?

DARIUS UDRYS

(Tęsinys)

Valiutų valdybos modelis mažina spekuliaciją – riziką, susijusią su pinigų keitimu – nes garantuojamas pastovus kursas. Tai skatina užsienio investicijas ir prekybą. Tačiau valiutų valdybos modelis neleidžia devalvuoti šalies valiutos, siekiant padaryti šalies pramonės produktus konkurencingesniais.

Valiutų valdyba laiduoja pastovų valiutos ir rezervinės valiutos keitimo kursą, tačiau kitos kainos turi taikytis prie to kurso. Pavzdžiui, jeigu Lietuvos ūkis sparčiai auga, infliacija Lietuvoje gali būti didesnė, negu Amerikoje. Jeigu šalies ekonomija smunka, valiutų valdybos buvimas gali skatinti deflaciją – pinigų vertės didėjimą.

Lyginant šiuos du modelius – centrinio banko ir valiutų valdybos – svarbu pažymėti, jog besivystančių šalių centrinių bankai, veikiantys savo nuožiūra, laiks nuo laiko patiria balansų mokėjimo krizes. Taip įvyko Meksikoje '94-aisiais metais, primena ekonomistas Steve Hanke. Siekiant padengti einamųjų mokėjimų deficitą buvo semiami pinigai iš Meksikos Banko užsienio valiutos atsargų. Kai tik spekuliantai užuodė sumažėjusios banko atsargas, jie sužlugdė peso keitimo kursą.

Valiutų valdybos nepatiria balansų mokėjimo krizes, nes kiekvienas banknotas apyvartojimo privalo būti padengtas atsargose laikoma užsienio valiuta. Kitaip tariant, kiekvienas žmogus gali vietos pinigus bet kurio metu iškeisti į rezervinę valiutą nustatytu kursu. Vyriausybė negali pasinaudoti užsienio valiutos atsargomis, norėdama, pavyzdžiui, padengti einamųjų mokėjimų deficitą.

Pasisako prof. Steve Hanke

Kaip minėta pradžioje Konservatorių valdybos pirm. Gedimino Vagnoriaus siūlymas panaikinti valiutų valdybos modelį, kuris garantuoja nekinantį lito ir dolerio kursą, sukelė nemažai triukšmą. Apie tai su vienu žinomaisiu valiutų valdybos modelio šalininku – profesoriumi Steve Hanke – kalbėjosi Darius Udrys. Profesorius Hanke dėsto taikomąją ekonomiką Johns Hopkins universitete yra dirbęs patarėju Amerikoje prezidento Reagan vyriausybėje, buvusioje Jugoslavijoje, Lietuvoje ir Argentinoje ir yra knygos „Valiutų valdybos

besivystančioms šalims“ autorius.

„Jeigu bus panaikinta valiutų valdyba, pasitikejimas litu, manau, sužlugdys pernak, kadangi visi žino, jog Lietuvoje trūksta tvirtų institucijų, kurios užtikrintų atsakingą biudžeto ir ekonominę politiką“, mano profesorius Hanke, atsakydamas į klausimą, kaip bus su litu, panaikinus valiutų valdybos modelį. Profesorius dar pažymi, kad naujoje Lietuvos vyriausybėje dalyvaus politikai, kurie praityje yra siūlę vykdyti neapdairią ekonominę politiką. „Negaliu įsivaizduoti, kad lito santykis su doleriu nepasikeistų. Manau, lito vertė smarkiai nukris ir dėl to, aišku, spartiai padidės infliacija“, sako jis.

Lito santykis su doleriu nekinantis, tačiau tai nereiškia, kad kainų infliacija Lietuvoje atitiks kainų infliaciją Amerikoje. Lietuvoje kainų infliacija net aštuonis sykius didesnė negu Amerikoje. Anot Gedimino Vagnoriaus, tai kenkia Lietuvos gaminių konkurencingumui – jie tampa vis brangesni. Ar vadinamos „žirkės“ tarp lito vertės palyginus su doleriu ir jo perkamosios galios Lietuvos gaminių atžvilgiu nekelia grėsmės Lietuvos pramonei?

Anot profesorius, klausimo prielaida klaidinga, nes remiamasi skirtumu tarp vartotojų prekių kainų infliacijos. Į vartotojų kainas įeina nuomos, žemės kaina, komunalinės paslaugos ir kiti dalykai, kuriais neprekiuojama užsienyje. Nors vartotojų prekių kainų infliacija didesnė Lietuvoje, tai neturi nieko bendro su šalies gaminių konkurencingumu. Mat konkurencinei galiai nustatyti reikia lyginti importo/eksporto prekių kainas Amerikoje ir Lietuvoje. Geriausias matas – didmeninių kainų indeksas, kuris sudaromas, remiantis kainomis už gaminių, kuriais prekiaujama užsienyje. Naujausiose Tarptautinio valiutos fondo ataskaitose apie Lietuvą rašoma, jog šių kainų santykiai visai normalūs, teigia Hanke.

Ar lito devalvacija neišjudintų Lietuvos pramonės, nepadarytų jos konkurencingesnė? Anot profesorius, ne. Devalvacijos sukelia infliaciją ir didina palūkanų normas. Didesnė infliacija ir aukštos palūkanų normos stabdo ekonomikos augimą. Beje, devalvacija ypač pakenks žemės ūkiui, kurių pajamos fiksuotos, pavyzdžiui pensininkams.

Bet ar neigiamų pusių neat-
svertų teigiamos – atgaivinta

56-tojo ALTO suvažiavimo prezidentas. Iš kairės: Alg. Pautienius, Grožvydas Lazauskas, Petras Buchas, Stasys Dubauskas ir dr. Jonas Valaitis.

pramonė, daugiau darbo vietų? Profesorius tvirtina, kad ne. Savo straipsnyje „Forbes“ žurnale profesorius citavo Zūricho veikiančio Union Bank ekonomisto John Tatom ataskaitą apie santykį tarp šalies valiutos nuvertėjimo dolerio atžvilgiu ir realaus bendro vidaus produkto augimo nuo 1992-ųjų iki 1995-ųjų metų. Ataskaitos išvada: valiutų nuvertėjimas pristabdė ekonomikos augimą – tiek Italijoje, tiek Anglijoje.

Kaip su valstybėmis, kurios turėjo valiutų valdybas ir jas panaikino? Valiutų valdybas ligšiol turėjo septyniolika valstybių. Kiekvienoje, kurioje buvo panaikinta valiutų valdyba, ūkio būklė pablogėjo, teigia Hanke. Dabar valdybas turi tik aštuonios, – devynios valstybės.

Ar Lietuvai netiktų Latvijos modelis? Latvijos banko valdytojas Ainaras Rebsis yra labai kompetentingas – nebuvo pasiūlyti politikų spaudimui, pažymi profesorius. Jis abejoja, ar Lietuvos banko vadovybė atsisrastų tokių žmonių. O Lenkijoje veikiantis slenkio fiksuoto kurso modelis? „Lietuvai tai būtų katastrofa“, mano Hanke, „nes visi žino, kad trūksta disciplinos... pasibaigs kaip Meksikoje. Meksika vadavosi tokiu modeliu“. Meksikos pinigų – peso – 1994-aisiais metais sužlugdė, blogas – ...kilus krizei, (tokie modeliai) visados žlunga, – aiškina profesorius, – „nes centriniams bankui pavedama tuo pat metu valdyti vidinį likvidumą, valiutos keitimo kursą ir kapitalo rinką. Jie to nesugeba padaryti – jiems susipainioja kojos“. Hanke įsitikinęs, kad tokia krizė ilgai neišvengs ir Lenkijoje.

Į klausimą, ar lito nuvertėjimas gali atitrukti, nepanaikinus valiutų valdybos, profesorius

atsakė, kad tai techniškai neįmanoma ir dar neįvyko nė vienoje valstybėje, kurioje veikė valiutų valdyba. Tai automatiška sistema ir, tik panaikinus ją, litas galėtų atitrukti nuo dolerio.

Straipsnis transliuotas per Laisvosios Europos radiją.

(Pabaiga)

KAUNĄ OKUPAVO DINOZAURAI

Lapkričio 6 d. į Tado Ivanausko zoologijos muziejų atvežta 18 didžiulių plastikinių dinosauro. Dinosaurų maketai, kurių vienas sveria 800 kg., atkeliavo iš Rygos. Latvijoje ši įspūdinga paroda veiks pusmetį. Kilnojama dinosauro kolekcija priklauso Danijos firmai „United Exhibits“, kuri taip pat turi parengusi gigantinių vabzdžių, banginių bei priešistorinių žinduolių parodas. Judančių dinosauro parodą visame pasaulyje jau matė 800 mln. žmonių. Kaip BNS sakė muziejaus direktoriaus pavaduotojas Ramūnas Grigonis, parodoje bus galima pamatyti natūralaus dydžio Tiranosauzro galvą ir kojas. Plastikiniai dinosauurai riau-
nos, judės. Lankytojai net galės stebėti, kaip dinosauro lizde iš kiaušinių ritsi donozaurukai. Ekspozicijoje bus imituojamas veikiantis ugnikalnis, iš kurio versis dūmai, bus naudojami šviesos efektai.

Gigantiški dinosauro ekspozitai apdrausti 2 mln. litų suma. Pirmoji Lietuvoje judančių dinosauro paroda T. Ivanausko zoologijos muziejuje pradėjo veikti lapkričio 15 d. ir tęsis iki birželio 1 d.

Suaugusiems bilietai į šią parodą kainuos 10 litų, o vaikams – 5 litus. (BNS)

Nuotr. Zigmo Degučio

VETERINARIJOS AKADEMIJA PAŽYMI 60-METĮ

Spalio 10 d. Lietuvos veterinarijos akademijoje prasidėjo konferencija „Pašarų kokybė ir pašariniai priedai“, kurios iniciatoriai kartu su šeimininkais yra Vokietijos Hanoverio aukštosios veterinarijos mokyklos ir Vitenbergo M. Liuterio universiteto mokslininkai.

Konferencijos dalyviai skaito pranešimus apie pašarų kokybę, jos vertinimą, aptaria pašarinių priedų veterinarinius aspektus, BNS sakė akademijos mokslo prorektorius Romas Gružas. Joje taip pat dalyvauja Latvijos ir Estijos agrarinių universitetų specialistai, Lietuvos gyvulininkystės instituto, Žemės ūkio ministerijos, amerikiečių firmos „ADM“ bei danų „Novo Nordisk“ atstovai.

Penktadienį LVA vyks iškilmingas šios aukštosios mokyklos 60-mečio minėjimas, kuriame susitiks esami ir buvę akademijos pedagogai, įvairių laidų absolventai. (BNS)

BAIGTI LEISTI S. RAŠTIKIO ATSIMINIMAI

Spalio 8 dieną, Kaune, S. Raštikio puskarininkų mokykloje Baltijos kultūros fondas pristatė paskutinįją generolo Stasio Raštikio atsiminimų keturtomio knygą „Lietuvos likimo kelias“. Tuo baigėsi mėsni trūkusi S. Raštikio gimimo 100-mečio paminėjimo programa.

Pirmieji du S. Raštikio atsiminimų tomų Lietuvoje išleisti prieš porą metų. Baltijos kultūros fondas, ėmėsis užbaigti pradėtą darbą, parengė likusius du, kuriuos po 3 tūkst. egzempliorių išspausdino „Aušros“ spaustuvė (ELTA 10.08).

Lietuviškų parapijų likimas

Danutė Bindokienė

Spalio pabaigoje Albany, NY, diecezija paskelbė laišką, kad Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčia, esanti Amsterdam mieste, bus uždaryta dar prieš žiemą, nes jos stogas gali bet kurio metu griūti, ypač nuo didesnių sniego kritulių. Paskutinės Mišios šioje bažnyčioje būsiančios lapkričio 23 d. Antroji uždarymo priežastis yra ir klebono, kun. Juozo J. Grabio amžius. Jis jau sulaukęs 75 metų ir turi išeiti į pensiją.

Apie Šv. Kazimiero bažnyčios uždarymą straipsnelį išspausdino vietinis „The Daily Gazette“ laikraštis spalio 31 d., pažymėdamas, kad šiai senai parapijai priklauso apie 500 šeimų (nepasakyta, kiek dar yra lietuvių kilmės), o bažnyčia ypač pasižymi menais turtais, statulomis ir aštuoniomis milžiniškomis freskomis, puošiančiomis 36 pėdų aukščio bažnyčios skliautus. Freskose pavaizduotos Šv. Rašto scenos.

Kas turėjo progos susipažinti (o tai padaryti tikrai verta) su kun. William Wolkover Valtakaus išsamiu leidiniu – jau išėjo du tomų, ruošiamas trečiasis – „Lithuanian Religious Life in America“ arba David Feinhaus knyga „Lithuanians in the USA“, pirmiausia, be abejo, atkreipė dėmesį ir pajuto nusistebėjimą lietuviškų parapijų Amerikoje įkūrimo sunkumais. Ne vien trukdymai vis tiek palikti tamsoje, kurioje labai vėliai keroja gandai ir kartus pasipiktinimas. Juo labiau, kad kai kam naudinga tuos įėjusius išsiaiškinti. Dabar jau buvo sunku rasti atliekamą doleri bažnyčios statybai. Juk anuomet – praėjusio šimtmečio pabaigoje, šio pradžioje – lietuvių imigrantų daugiausia buvo juodaodžiai, bemoksliai, be pelningų profesijų, be puošnių „rezidencijų“. Tik jiems netrūko pasiaukojimo ir ryžto.

Ir nusagstė jie didingais Dievo namais plačiąją Amerikos žemę, kad galėtų melstis gimtąja kalba, giedoti lietuviškas giesmes, netrukdomi nei, net į svetimą kraštą nusistatymą prieš lietuvių atsivežusius, lenkus, nei arių katalikų, kurie atvirai reikė priešiškauma kita kalba kalbantiems, nepaisant Kristaus įsakymo mylėti savo artimą. Kai po Antrojo pasaulinio karo į JAV atvyko nauja imigrantų banga, seniau atvydusiųjų – jų įkurtos parapijos ir pastatos bažnyčios žadino pagarbą ir galbūt pavydą, nes labai greitai pradėta apsižiūrėti,

parapijų kūrimas naujai atvykusiems labiausiai rūpi. Antra vertus, jų kurti ir nereikėjo, nes jau veikiančios lietuviškos parapijos mieliai atvėrė duris.

Šv. Kazimiero parapijos rūpestis šiandien, be abejo, randa atgarsį daugelyje lietuviškų parapijų, gal ne tiek dėl sutriuštinčio lapkričio 23 d. Antrojo uždarymo priežastis yra ir klebono, kun. Juozo J. Grabio amžius. Jis jau sulaukęs 75 metų ir turi išeiti į pensiją. Apie Šv. Kazimiero bažnyčios uždarymą straipsnelį išspausdino vietinis „The Daily Gazette“ laikraštis spalio 31 d., pažymėdamas, kad šiai senai parapijai priklauso apie 500 šeimų (nepasakyta, kiek dar yra lietuvių kilmės), o bažnyčia ypač pasižymi menais turtais, statulomis ir aštuoniomis milžiniškomis freskomis, puošiančiomis 36 pėdų aukščio bažnyčios skliautus. Freskose pavaizduotos Šv. Rašto scenos.

Kun. J. Kuzinskas per devynis metus pasižymėjo kaip sumanus parapijos administratorius, uolus kunigas ir geras lietuvių patriotas. Retai visas tas teigiamas savybes – ir dar daug kitų – rasime viename asmenyje. Tačiau jo išėjimas iš parapijos reiškia daug daugiau, negu vien pareigojimo ganytojo netekimą: kas toliau? Kokia šios lietuviškos parapijos ateitis?

Galbūt skaudžiausią žalą daro visiškai tyla, kurią kai kas interpretuoja kaip nesiskaitymą su tikinčiųjų rūpesčiais. Belikus apie mėnesiui laiko iki kun. Kuzinsko išvykimo, parapijietiai vis tiek palikti tamsoje, kurioje labai vėliai keroja gandai ir kartus pasipiktinimas. Juo labiau, kad kai kam naudinga tuos įėjusius išsiaiškinti. Dabar jau buvo sunku rasti atliekamą doleri bažnyčios statybai. Juk anuomet – praėjusio šimtmečio pabaigoje, šio pradžioje – lietuvių imigrantų daugiausia buvo juodaodžiai, bemoksliai, be pelningų profesijų, be puošnių „rezidencijų“. Tik jiems netrūko pasiaukojimo ir ryžto.

Kodėl tas dėsims ar nenoras informuoti parapijietius? Net labai nemalonus žinios yra vertesnės už visišką ignoravimą. Svarbiausia, kad nepasitenkinimas banguoja lyg įsivandinęs ežeras ir liejasi iš krantų. Žmonės jaučiasi bejėgiai ir apvilti. Ne tik tie, kurie tebegyvena Marquette Parko apylinkėje (parapijai priklauso daug ir toliau gyvenančių), bet juk yra daug ir kitur išsiskelusių buvusių parapijietų, kurie čia meldėsi, tuokėsi, vaikus krikštijo, juos į mokyklą leido, savo artimus mirusiuosius iš šios parapijos laidojo. Jiems Šv. M. Marijos Gimimo parapija yra tarytum tėviškė. Argi reikia stebėtis, kad tos „tėviškės“ likimu sielojamasi?

TĖVYNĖS LABUI

BALYS RAUGAS

70

Perejimo į Lietuvos teritoriją vienintelė sąlyga: padėk ginklų! Pirmojo Gedimino pulko kariai regėjo ne vieną neįprastą, kartais net šurpų vaizdą. Štai vienas ambicingas lenkas karininkas, nenorėdamas skirtis su pistoletu, jo kulka suvarė sau į smilkinį. Lenkų kariūnų skyrius, neįleistas su ginklais į Lietuvą, grįžo į artimiausią beržynėlį, iš kur ataidėjo savižudybės šūviai. Kitas didesnis lenkų kariuomenės dalinys, negavęs leidimo su ginklais pereiti Lietuvos teritoriją, į Rytprūsius, pagrasino prasiveržti su ginklo ugnimi, bet nurimo ir nusiginklavo. Musininkų rajono miškingoje vietoje prasiveržė dviejų eksadronų likučiai, kuriuos sulaukė mūsų šauliai, pareikalavdami padėti ginklus, tačiau raitelių vadas atsakė klausyti, nes jo garbė neleidžia paklusti žemesnio laipsnio – Lietuvos šaulių leitenanto – įsakymui. Jis sutiktų, jei įsakymą duotų už jį ne žemesnio laipsnio Lietuvos karininkas. Šauliams apie įvykį pranešus telefonu kariuomenės štabui, buvo pasiūlyta du kavaleries eskadronai, kuriems buvo įsakyta, jei lenkai neklusėtų šaulių vado, pavaruoti ginklą ir juos internuoti. Lenkai nusileido. Viena scena buvo rami, bet jaudinanti. Prie Merkinės ir lietuvių pusę atėjo lenkų karininkas ir paprašė leisti kavaleries pulko likučiams, dviems eskadronams, su ginklais išeiti į Lietuvos teritoriją, tuomet,

šiek tiek atokiau nuo sienos išsiriškus, atsisveikinti su pulko vadu ir atiduoti ginklus. Leidimą gavę, lenkai, tvarkingai išsiriškė. Senyvas pulkininkas, jautriai pakalbėjęs, kiekvieną karį pabučiuojo į skruostą, ir sukomandavus „nusiginkluoti“, visi ginklai buvo tvarkingai atiduoti. Lenkų raiteliai buvo internuoti.

Iš viso Lietuvoje buvo internuoti 1,350 lenkų karių ir apie 40,000 civilių, apgyvendintų Birštone, Palangoje, Kulautuvoje, Ukmergėje ir kitur. Dalis jų pabėgo į Lenkiją, tačiau daugiausia išvyko į Prancūziją, kur jų generolas Sikorskis suorganizavo Lenkijos vyriausybę.

Pasibaigus karui su Lenkija, nesustojo nerima keliančios žinios. Jaunoji Raugų šeima su rūpesčiu sveikino kiekvieną dieną. Pasigirdo pranešimas ir apie Ribbentropo - Molotovo derybas bei rugpjūčio 23-osios jų pasirašyto protokolo papildymą, kuriame Lietuva perleidiama Sovietų Sąjungos įtakos sferai, Suvalkija paliekant Vokietijos kontrolei. Žinios plėtėsi su „pranašavimais“, kad visos trys Baltijos valstybės bus įjungtos į Sovietų Sąjungą. Su baime Lietuva išleido savo Užsienio reikalų ministrą Urbšį deryboms į Kremlį. Urbšys sugrįžo, tačiau tauta nesužinojo, kokias naujienas jis parvežė. Kad padėtis rimta, paliudijo Urbšio antroji kelionė su gausia delegacija, į kurią įėjo ministro pirmininko pavaduotojas Bizauskas, Lietuvos atstovas Maskvoje dr. Natkevičius, generolas Raštikis ir jų patarėjai – prof. Petkevičius, dr. Viliamas, plk. Rubšys ir direktorius Norkaitis.

Pagaliau po savaitės, spalio 11 dieną, pasigirdo žinia su linksma antrašte: Lietuva atgauna Vilnių! Deja, jos

turinyje skelbiama, kad į Lietuvą įžygiuos apie 20,000 raudonarmiečių, kurie bus apgyvendinti Alytuje, Prienose, Naujojoje Vilnioje ir Gaiziūnų poligone. Taigi priverstinę Lietuvos su Sovietų Sąjunga sutartį tauta sutiko su dvigubu jausmu: nudžiugo sostinės Vilniaus sugrįžimu ir susirūpino įsileidimu Raudonosios armijos, kurią mušant Lietuvos nepriklausomybės kovose, tiek daug geriausių Lietuvos vaikų kraujo buvo pralita.

Ramino tautą vyriausybės vyrai, ramino spauda ir radijas. Bet pasigirdo ir kitoki žodžiai. Štai populiarius radijo programų pokštinninkas, „Pupų dėdės“ kepure pasipuošęs, buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas, mokytojas ir kupletistas Akiras-Biršys per Kauno radiją, armonikai pritariant, uždainavo „Vilnius mūsų, o mes rusai...“

Tik pasirašius su Kremliumi sutartį, Vilniaus kraštui igaliotiniui buvo paskirtas Kauno meras Merkusys. Kariuomenei buvo išleistas įsakymas su nurodyta žygio tvarka į Vilnių. Žygio rinktinės vadu paskirtas generolas Vitkauskas, o jo štabą sudarė pirmos pestininkų divizijos štabas. Žygio voros priešakyje – 1 p. DLK Gedimino pulkas. Po jo 3 dragūnų „Geležinio vilko“ pulkas ir kt. Spalio 27-osios 11 valandą buvo iškilmingai sudegintos šiaudinės demarkacijos linijos gairės, deginimo eigą pajavirinant patriotinių eilėraščių posmais, kalbomis ir su karinio orkestro muzika. Šio įspūdingo istorinio įvykio eiga, vadovaujant poetui Kazui Inciūrai, radijo bangomis buvo perduota visai Lietuvai. Įspūdingai programai pasibaigus, žygio rinktinė pajudėjo Lietuvos sostinės link. Priekinio žygio rinktinės Gedimino pulko kryptis buvo Širvintos – Maišiagala

– Vilnius. Žygiuojančius karius vilniečiai sveikino pakelėse su geleimis, o kai kur ir su specialiai padarytais vartais bei užrašais.

Rytojaus dienos popiečio dangus buvo apsiniaukęs. Apie trečią valandą voros priekiniai kariai, peržengę Neris Žalioji tiltą, Gedimino gatvę pasuko Katedros link, kur juos sveikino didžiulis plakatas „Sveikiname Lietuvos kariuomenę!“ Į Gedimino pilies bokštą garbės sargybos vadu paskirtas leitenantas Abraitis savo draugui leitenantui Raugui pasakojo: „Niekada nepagalvoju, kad kada gyvenimo vingiuose man, kaip Lietuvos kariui, teks istoriniame žygyje į atgautą sostinę Vilnių pirmam įspausinti pėdą Gedimino kalne...“ O miesto gatvės skambėjo džiugiais sveikinimo šūkais, žydejo geleimis, kuriomis vilniečiai puošė karių krūtines, žirgus ir net ginklus. Vilniečiai sveikino savo kariuomenę, žinodami, kad su ja atžygiuoja laisvė, tvarka, darbas ir duona.

Lietuvos kariuomenės atneštą į Vilnių džiaugsmą nuotaikingai aprašė „Lietuvos žinių“ reporteris Zlobickis: „Spalio 28 d. rytą ilga Ukmergės gatvė išėjo į Vilnių tolimą užmiestį. Aukšti kalnai blizgėjo geltonomis smiltimis, kurių viršūnėse pirmą kartą pamatėme čia priartėjusius Lietuvos kariuomenės patrulius. Kelių šimtų atvykusiųjų būrys pradėjo mosuoti škeptaitėmis, vyrai kėlė kepure. Vienas patrulis nusileido pakalnėn, kurį mano palydovė papuošė geleimis. Atvyko dviraatininkai, o jų buvo daugiau negu šimtas. Pasitikti rinkosi vis didesnės minios, pradinės mokyklos mokiniai ir visos vilnietės juos pasitiko su didžiausiomis gelių puokštemis.“

(Bus daugiau)

SPALIO MĖNUO PLB ATSTOVYBĖJE

Spalio 4 d. iš PLB atstovybės buvo išsiųsta didelė knygų siuntta į Čikagą, skirta šeštadienišioms mokykloms. Šias knygas užsakė JAV LB Švietimo tarnybos pirmininkė R. Kučienė. Jos buvo supirktos įvairiose Vilniaus knygynuose ir išsiųstos per „Transpak“ firmą.

Spalio 5 d. J. Gaila dalyvavo Žirmūnuose vykusiame Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos susitikime su Tėvynės sąjungos kandidatai Seima, dr. I. Degutienė. Jis ragino susirinkusius balsuoti ir taip pat turėjo progos stebėti ir filmuoti labdaros, gautos iš Baltijos lietuvių, dalinimą. Kitą dieną jis dalyvavo ir kalbėjo panašiaiame susirinkime Šeškinėje, kur buvo susitikta su Tėvynės sąjungos, Krikščionių demokratų ir kitais kandidatais Seima. Čia taip pat buvo dalinami iš Baltijos lietuvių gauti rūbai, o dėkingi tremtiniai prašė perduoti padėką baltimoriečiams, ypač Albinui Prasiūnui, už gautas dovanas.

Spalio 7 d. atstovybėje lankėsi buvusi politinė kalinė ir Laisvės kovų archyvo bendradarbė Nijolė Gaškaitė ir pristatė savo rašomo veikalą „Metmenis. Iš Kalifornijos atvykęs Vytautas J. Šliūpas painformavo apie savo veiklą, bandant atgauti Šliūpų namus Palangoje ir pastangas praplėsti aušininko dr. J. Šliūpo muziejų. Šiuo reikalu „Lietuvos aida“ spausdintas pasikalbėjimas, kuriame Vytautas J. Šliūpas pat užsiminė KGB veiklą tarp išeivijos, teigdamas, kad „ta veikla dabar gan aktyviai užsiima jauniesioji karta“.

Pasirinkti iš JAV LB Švietimo tarnybos gautų knygų, apsilankė lietuviškų mokyklų mokytojos Aušra Maskeliūnaitė ir Rimigailė Juodienė. Jos painformavo apie mokyklų vargus ir rūpesčius. Taip pat lankėsi ir Krašto apsaugos ministro patarėjas JAV aviacijos ats. plk. leit. Donatas Skučas.

Tos dienos vakarą J. Gaila kalbėjo Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos susirinkime Salomėjos Nėries vidurinėje mokykloje. Ten taip pat buvo dalinami rūbai, gauti iš Baltijos lietuvių.

Spalio 8 d. dr. Vitolis Vengris, JAV LB vicepirmininkas Mokslo reikalams, besilankęs Lietuvoje, atnešė ir supažindino su jo paruoštu, JAV LB išleistu, Lietuvių fondo ir Atviros Lietuvos fondo finansuotu, informacinio leidiniu „Study and Research Opportunities in USA“. Jame sukaupta labai vertinga informacija, norintiesiems studijuoti JAV mokslo institucijose, kuri, reikia tikėtis, bus nuolat papildoma ir atnaujinama.

Spalio 9 d., J. Gaila dalyvavo vyriausybės posėdyje, o vėliau susitiko su buvusiu baltimoriečiu, iš Floridos atvykusiu visuomenės veikleju Jonu Jokubausku ir buvo pakviestas dalyvauti Lietuvos Karo akademijos iškilinėse. Atstovybėje apsilankė prof. Anicetas Armėnas, supažindino su savo išleista knyga „Stasys Baras – Baranauskas“, kurioje, kaip įžangoje rašoma, „pasakojama apie vieną ryškiausių lietuvių menininkų – dainininkų“. Kukloje 32 puslapių knygeleje gan daug nuotraukų.

Spalio 10 d. prie Seimo rūmų vyko negausi pensininkų demonstracija, čia J. Gaila susitiko su Nijole Sadūnaitė ir pasiūlymo informacija apie į vargą patekusius, pašalpos prašančius, ir apie galimybes jiems padėti. Atstovybė ir PLB valdyba Lemonte gauna labai daug laiškų, prašančių para-

mos. Deja, juos asmeniškai aplankius ir pažvelgus į jų gyvenimo sąlygas, pasirodo, kad jie tos pašalpos tikrai nėra reikalingi. Tą yra patyrusi ir Nijolė Sadūnaitė, kuri net savo pensiją dalinasi su tikrai į vargą patekusiais. Patartina, kad prieš siunčiant paramą nepažįstamiems, tikrai vertėtų pasitikrinti, ar jos būtinai reikia. Tam gali pasitarnauti ir atstovybė. Geriausia, aišku, labdarą siųsti per rimtas ir žinomas organizacijas.

Spalio 12 d. Gudijoje, Gervėčių apylinkėje, buvo atidaryta Rimdžiūnų lietuviška mokykla. 1991 metais šioje vietovėje buvo pradėtas statyti didžiulis lietuvių kultūros centras su mokykla, gyvenamais namais mokytojams, baseinu, teniso aikštėmis ir įvairiais kitais pastatais. Viskas buvo finansuojama iš Lietuvos biudžeto, o, pritrūkus lėšų, visa statyba sustojo. Vėliau norėta bent užbaigti mokyklą, bet vietinė baltarusių savivaldybė atsisakė duoti leidimą toliau tęsti statybą, nes visa statyba buvo pradėta be leidimo. Tik po Gudijos ir Lietuvos premjerų pasitarimų buvo leista mokyklą baigti, bet joje taip pat turės būti ir gudišką mokyklą. Iki šiol ten buvo išleista per aštuonis milijonus litų ir mokyklą lankys 67 vaikai, o mokyklą tampa Gudijos Lietuvių Bendruomenės nuosavybe. Atidarymas buvo labai iškilmingas, dalyvių buvo daugiau atvykusių iš Lietuvos, nei iš aplinkinių vadinamų lietuviškų kaimų. Po Lietuvos ministro pirmininko Mindaugo Stankevičiaus ir Gudijos premjero Michailo Čigirio kalbų kalbėjo ir PLB atstovas J. Gaila, priminęs abi valstybes jungiančią istoriją ir padėkojęs abiem premjerams už mokyklos perdavimą LB ir tolimesnę globą.

Grįžęs iš Gudijos sekmadienį, J. Gaila dalyvavo Lietuvos Karo akademijos iškilinėse. Ten vyko sporto varžybos, kurioms taurę įsteigė Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos 1933 metų laidos karininkai, gyvenantys Vakaruose, Floridoje gyvenančio Jono Jokubausko pastangomis. Po taurės, ant kurios buvo įrašyti žodžiai: „Mokslas, ginklas, sportas – Lietuvai Tėvynei“, įteikimo laimėtojams, vyko iškilmingi pietūs ir Jono Jokubausko pagerbimas. Pietų metu grojo kariuomenės pučiamųjų orkestras, dainavo kariūnų choras, o po visų kalbų ir padėkų Joną Jokubauską už paramą akademijai rektorius dabar Vilniuje apsigyvenęs Edmundas Kulikauskas. Jis atnešė keliasdešimt egzempliorių JAV LB Ekonominio ryšių kalų tarybos išleistas informacinės knygelės „Kaip ir su kuo prekiauti Jungtinėse Amerikos Valstybėse“. Kulikauskas yra Vilniuje, Daukanto a. 2-13 atsidarę amerikietišku knygų knygynėli „Rūtos knygos“.

Spalio 16 d. į atstovybę pasidomėti jos darbu užsuko Seimo rūmuose besilankęs iš JAV atvykęs „Akiračių“ redaktorius Zenonas Rekašius. Taip pat lankėsi buvęs kalifornietis dabar Vilniuje apsigyvenęs Edmundas Kulikauskas. Jis atnešė keliasdešimt egzempliorių JAV LB Ekonominio ryšių kalų tarybos išleistas informacinės knygelės „Kaip ir su kuo prekiauti Jungtinėse Amerikos Valstybėse“. Kulikauskas yra Vilniuje, Daukanto a. 2-13 atsidarę amerikietišku knygų knygynėli „Rūtos knygos“.

Spalio 17 d. J. Gaila buvo pakviestas į Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos įstaigą Jakšto gatvėje, apžiūrėjo patalpą, gautą iš JAV labdarą ir susipažino su vedama dokumentacija. Šių patalpų nuoma bendrijai kainuoja per 2,000 litų mėnesiui, kuriuos labai sunku surinkti. Paramos iš valdžios tremtiniai savo įstaigai nesu-

Sakoma, kad Lietuva – dainininkų tauta... Tad ir vaikučiai atlieka „nenumatytą ir neruoštą“ koncertą Vilniaus gatvėje, pradiugindami praeivius saulėtą rugpjūčio šeštadienį.

Nuotr. Valerijos Zadeikienės

silaukia, nepaisant, kad Seimas žada JAV LB įkurti Vilniuje centrą, finansuojamą iš biudžeto.

Pirmadienį, dieną po rinkimų, PLB atstovybėje kompiuteris buvo apgultas stebinių nuolat ateinančių rinkimų į Seimą duomenis. Čia buvo iš Čikagos atvykęs Dirvonis, iš Prahos besilankęs Vilniuje „Laisvosios Europos radijo“ direktorius dr. Kęstutis K. Girnius ir kiti. Nors vyriausios rinkimų komisijos būstinė visai šalia PLB įstaigos, tačiau šiame elektronikos amžiuje greičiau buvo rezultatai gauti kompiuteriu per Internet tinklą, nei šalia esančioje rinkimų būstinėje. Į Seimą kandidatavo ir keturi Amerikos lietuviai. Du jų: Dudenas ir F. Palubinskas pateks pagal Tėvynės sąjungos ir Krikščionių demokratų partijos sąrašus. Pastarasis taip pat kandidatuoją vienmandatinėje apygardoje ir pateko į antrąjį ratą. Į antrąjį ratą taip pat pateko ir dr. K. Bobelis, surinkęs 35% marijampoličių balsų, tačiau penktuoju įrašytas Krikščionių demokratų sąjungos sąraše dr. J. Genys, tegavo tik 2.64% pakruočių balsų ir iš rinkimų iškrito.

Spalio 23 d. atstovybėje lankėsi iš Maskvos atvykęs Andrius Užsienis. Jis buvęs sovietinės armijos karininkas ir nors veik visą savo gyvenimą praleidęs už Lietuvos ribų, bet gyvai domisi LB Maskvoje veikla ir anot jo, yra vienas tos Bendruomenės steigėjų.

Spalio 24 d. J. Gaila buvo pakviestas į poezijos vakarą VRM kultūros rūmuose, kuriame buvo pristatytas lietuvių meilės lyrikos rinktinės „Mudviejų vakaras“ pirmasis tomas. Šią antologiją sudarė Seimo kontrolierius J. Jasaitis, kitaip tariant – saviveiklininkas. Knygoje įtraukti ir kai kurių išeivijos poetų meilės motyvais eilėraščiai, bet kažkodėl nėra Kazio Bradūno eilių „Mudviejų vakaras“, skoningai iliustruota ir turtingai atrodanti knyga išleista net 10,000 tiražu.

Spalio 25 d. J. Gaila dalyvavo Vilniaus miesto savivaldybės rūmuose įvykusiame Vilniaus atgavimo ir 1941 metų sukilimo minėjime ir vėliau vieno Antakalnio namo gyventojų susirinkime. Šalia šio namo esančio sodą 30 arų sklypą 99 metams išnuomojo organizacija, pasivadinti „Amerikos lietuvių kultūros namai“. Ateinančiais metais ji čia pradės statyti šešių aukštų pastatą, kurio pirmame aukšte bus parduotuvės ir kavinė, antrame galerija, o kituose aukštuose 55 butai Amerikos lietuviams. Gyventojų nerimastį kelė, kad čia dvejus metus tęsis statybos triukšmas, netvarka ir nezinia, kas po to. Bet jie buvo užtikrinti, kad viską finansuos turtingi Amerikos lietuviai (paminėjo Alberto Kerelio pavarde), o apsigyvens taip pat turtingi ir kultūringi Amerikos lietuviai, sukurdami

daug darbo vietų. Po ilgesnių diskusijų gyventojai iš principo sutiko, nors buvo balsų, kad pavadinimas „kultūros namai“ tik priedanga viešbučiui, nes viešbučiui statyti šiame rajone tikrai nebūtų buvęs duotas leidimas.

Spalio 29 d., šaltą ir lietingą dieną, J. Gaila lankė Šalčininkų rajono lietuvišką mokyklą. Aplankė naują ir gražią Jasiūnų „Aušros“ mokyklą. Zavišonių pradinę, Šalčininkėlių I klase, Šalčininkų antrąjį ir posėdžiavo su rajono švietimo darbuotojais. Visas mokyklas apdovanojo knygomis, pakalbėjo su mokiniiais, kurių daugumas iš rusų, lenkų ir tik mažai iš grynai lietuviškų šeimų. Norinti lietuviškai mokytis skaičius, nepaisant lenkų krasutinių trukdymų, didėja, nes tėvai įsitikina, kad, tobulai nemokėdami lietuvių kalbos, jų vaikai nepateks į aukštąsias mokyklas ir ir negaus geresnių darbų. Mokinių skaičius labai padidėtų, jei lietuviškos mokyklos visur galėtų prilygti patalpų ir įrangos kokybe lenkiškoms, gaunančioms paramą iš Lenkijos. Skurdžiausia padėtis Zavišonių mokykloje, kur viename pastate, trijuose apleistuose kambariuose, isikūrę trys mokyklos: lietuvių, lenkų ir rusų.

Spalio 30 d. Vilniaus Universitetinio sutrikusio vystymosi vaikų centro buvo atidarytas kineziterijos kabinetas. Šių dviejų kambarių kabineto įrangą parūpino Vilniuje trejus metus gyvuojantis moterų klubas „Zonta“. Ši labdarinė organizacija, nors mažai žinoma išeivijoje, įsteigta Čikagoje, o Lietuvoje įsikūrė Danijos „Zontos“ parama, kuri ir šio kabineto įrangimui skyrė lėšų. Vilniaus „Zontos“ klubui priklausio intelektualės moterys, tarp kurių ir G. Landsbergienė

ir Vagnorienė, pasišventusios labdarinagai veiklai.

Šio kabineto, skirto cerebriniu paralyžium sergantiems vaikams padėti, atidaryme dalyvavo Sveikatos apsaugos ministras dr. Vinkus, miesto vicemeras Sikorskis, Danijos atstovė, Turkijos ambasadoriaus žmona. PLB atstovas J. Gaila, dalyvavęs dar „Zontos“ klubo įsikūrimo, padėjo klubo narems už jų kilnų darbą padėdamas padėti joms susisiekti su išeivijos moterų organizacijomis. Vėliau svečiai galėjo apžiūrėti visas centro patalpas. Vienoje jų, Philadelphijoje gyvenančio R. Jako iniciatyva, įrengtas kompiuterių kabinetas. Kompiuterius ir vaikų su negalia mokymo programas yra parūpinęs R. Jakas. Centro darbuotojos yra jam nepaprastai dėkingos, nes tik jo dėka šis kabinetas buvo įkurtas, kurio vertė vaikų mokyme yra neįkainojama, o jo atsiųstų ugdymo programų pavydi panašios įstaigos visame Pabaltijyje.

Ankstyesnėje informacijoje „Drauge“, yra įsivėlus klaida PLB atstovybės elektroninio pašto (E-Mail) adrese. Adresas yra: jugail@rc.lra.lt PLB atstovybė Vilniuje

ATIDARYTAS ATVIROS LIETUVOS FONDO CENTRAS

Kaune atidarytas Atviros Lietuvos fondo (ALF) centras, kurio veiklą finansuoja garsus filantropas George Soros. Iki šiol Kaune veikė ALF informacinė atstovybė, tačiau, kaip BNS fondo programų koordinatorius Rimas Mažeika, mieste pradėjus vykdyti daugiau regioninių programų ir sustiprėjus jaunųjų susidomėjimui studijomis užsienyje, buvo nuspręsta įkurti Kauno centrą. (BNS, 10.09)

TRANSPAK - nuo š.m. gruodžio 2 d. persikelia į „Draugo“ patalpas: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel.: 773-838-1050

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI
Du patys populiariausi - tai 55 svarų įvairaus maisto už \$98 ir šventinis už \$39.-

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

\$39.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

Pageidaujant prisijungti smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Mūsų atstovybė Lietuvoje: Vilnius 26-28-27, 26-24-27

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

AUTOMOBILIJO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3200% W. 60th Street
Tel. (708) 424-9864
(312) 551-9864

ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATAŠYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPOTIS

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jarkauskas, tel. 708-989-2858.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORŲ VENTILUOJIMĄ.
H. Deekys
Tel. 312-585-0824

PIGIAI - AUTOMOBILIAI
Mes padedame jus parduoti ir nupirkti tiesiai iš varžytinių, mažesniems kainomis, įvairių modelių, taip pat po nedidelių auto avarijų. Siunčiame auto, jų dalis, išdesnio svorio siuntas, taip pat asmenines siuntas į Lietuvą; 55 centai už svarą. Kreiptis: tel. 708-201-0556.

U.S. SAVINGS BOND
A public service of this newspaper

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Parkant ir parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteris ir FAX pagalba
- Nuosavybės įstatymų vertimas
- Parkant ir parduodant namus
- Apartamentus ir žemę
- Paveiklams nuolat

FOR RENT

Išnuomojamos patalpos (tatalgama, raštinė) Čikagoje, Archer ir California Ave. sankryžoje. Dėl info. skambinti „Saulė“ Corp. tel. 773-347-3777 arba 773-699-1677.

FOR SALE

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė - \$33.00
8 svarų statinaitė - \$19.00
Skambinkite:
708-687-5677
po 4 val. p.p.
Pristatome UPS

VYDŪNO FONDO LEIDINIAI

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA, istoriko prof. J. Jakšto paskutinis veikalas apie 1918-1940 m. Lietuvos politinį, ūkinį, ekonominį gyvenimą, kurį autorius pats pargyveno. 272 psl., gausiai iliustruota knyga nuotraukomis ir žemėlapiu, gražiai įrėta, tinkama dovana kiekvienam, \$15.

LIETUVOS BEI LIETUVIŲ KRIKŠTAS IR 1387-JI METAI, istoriko J. Dainausko susidomėjimą sukėlusi knyga, kurioje autorius iškelia naujus faktus Lietuvos istorijoje, paneigdamas daugelio suklaidotus ir daugelio kartotus teiginius. Kiekvienas domintis Lietuvos istorija, šioje knygoje ras daug įdomių skaitinių, paneigimų. 352 psl., gausiai iliustruota, \$15.

DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA, žinomo monografių rašytojo A. Merklio įdomiai parašytas veikalas apie XIX amžiaus Lietuvos gyvenimą ir svarbiausią to laiko lietuvių darbuotoją Dr. Vincą Kudirką. Knyga lengvai skaitoma su dideliu dėmesiu iki paskutinio puslapio. Iliustruota, gražiai įrėta, tinka dovanoti, 416 psl., \$15.

MANO TĖVYNĖ, Vydušo gimtųjų vietų aprašymas paprasta, vaizdinga kalba, lengvai skaitoma apie grįžusias Lietuvos pajūrio vietas. Skaitydami šią knygą nusikelti į mūsų tėvynės gintarinę krantą, tai prisiminti padės gausios iliustracijos, žemėlapis. Knyga skirta jaunimui, bet tinka visiems, 79 psl., \$4.

KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 M. KAUNE, spaudai paruošė A. Dundzila, 98 psl. žinomo veikėjo išgyvenimai nacių okupacijos metu, už kurios vėliau buvo neteisėtingai kaltinamas ir persekiojamas. Įdomios iliustracijos, \$4.

LIETUVA, Dr. J. Šaulio, Lietuvos ambasadoriaus Vokietijoje, rūpesčių paruoštas spaudos, iliustracinis žemėlapis, kokio dar neturėjome per visą nepriklausomybės gyvenimą. Tinka papuošti savo gyvenamąsias namas, raštinę, dovanoti savo draugams. 31 x 31 colių apimties, spausdintas Italijos spausdėvės Romoje ant kredito popieriaus, \$15.

PASTABA: Visus šiuos Vydušo Fondo leidinius galima gauti dienraščio DRAUGAS redakcijoje arba užsakant paštu. Prie kainos ilminio valstybės gyventojai prideda 8.75% pėte knygos kainos. Taip pat visi užsakytoja prideda pašto ir supakavimo išlaidų apmokėjimui.

NAUJA KASETĖ

„ŠIRDIES DAINA“

Išleista Pašvaistės choro London, Ont. Kanada

Gaunama „Drauge“

Kaina 11 dol. Su persiuntimu 13 dol.

LAIŠKAI

NEVARYKITE LIETUVIŠKOS SPAUDOS Į KAPUS

Prieš dvidešimt vienerius metus iš a.a. Stasio Barzduko Clevelande perėmė redakto-
ti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos leidžiamą „Pasaulio lietuvių“ žurnalą. Dar tais pačiais, 1975 metais, PLB valdybos sekretoriaus ir „Draugo“ administratoriaus pavaduotojo Stasio Džiugo raginamas, jo spausdinimą perkėliau į „Draugo“ spaustuve. Tikslas: paremti „Draugą“, duodant jo spaus-tuvei darbo ir gauti geros kokybės gaminį. Su tuometiniu „Draugo“ administratorium kun. P. Činiku, MIC, sutarėm sąlygas ir pradėjome darbą.

Iš pradžių buvo sunkoka, tačiau ilgainiui abi pusės igi-jome reikiamo patyrimo, susi-pratome, suvokėme, kad vieni kitiems padedame, esame reika-lingi ir taip tęsiame darbą jau dvidešimt vieneri metai.

Pastaraisiais metais pradėjo atsirasti kai kurių bėdų. Į „Draugą“ dirbti nauji atėję žmonės sunkokai suvokė „Pa-saulio lietuvių“ reikalus, tarp jų ypač spausdinimo kokybės, laiko ribų bei ekspedijavimo tikslumo svarbą. Tačiau iš abiejų pusių rodoma gera valia bei kantrybė tas klūtis šali-nome, nes jutome vieni kitiems reikalingumą. Žinoma, atsirado ir sunkiau šalinamų klūčių, ypač dėl nuotraukos gami-nančios bei žurnalo spaus-dinančios įrangos (pres) susidė-vėjimo ir dėl personalo skaičiaus sumažėjimo. Abipusiu susitarimu bandėme ir jas šalinti. Dalį darbo pradėjome atlikti „Pasaulio lietuvių“ redakcijos techninio personalo rankomis. Tačiau susidūrėme ir su savomis įėjomis jau nebeapšalinamomis klūtimis. „Draugo“ administratoriaus ir PL redakcijos bendromis pa-stangomis išgyvenome bir-želio-liepos dvigubos laidos vos ne dviejų mėnesių vėlavimą, įvykusį dėl spausdintuvės personalo sutrikimo bei įrangos gedimo. Išgyvenom ir išsuntinėjimo bė-das; kai vieni prenumeratoriai pradėjo gauti po 14 ar 16 vienetų to paties numerio, o kiti jo visiškai negauti. Dabar vėl pergyvename vėlavimą labai kritiškai laikau, nes metų pa-baiga mums yra prenumeratos mokesčio įkirkimo periodas ir nenorime prarasti skaitytojų dėl labai vėluojančio žurnalo.

Bet tas klūtis tikimės kaip nors pašalinti ir vėl grįžti į nor-malią padėtį, bet su viena ir patia pagrindine – tikrai nebe-galime susidoroti: be „pres“, „Draugo“ spausdintuvės žurnalo išspausdinti tikrai niekas nesu-gėbės, o dabartinis vėžiogimas į kitas spausdintuvės neįsivertinti nei blogos darbo kokybės, nei vėlavimo bėdų.

Tad „Draugo“ spausdintuvei būtina reikis spausdinimo mašinos.

Ir būtina reikis naujo, moder-naus, šiuolaikinės technikai pritaikyto „pres“. Esame, jeigu ir būtų galima taisyti nebeap-simoka. Tai teigiu ir iš savo daugiau kaip dvidešimties metų nuolatinio bendradarbiavimo su spausdintuve ir darbo joje pažinimo patirties. Norint čia „Pasaulio lietuvių“ ir kitus žurnalus spaus-dinti, kitos išeities nėra.

Jeigu taip nebus padaryta, „Pasaulio lietuvių“ atsidurs la-bai didelėje kryžkelėje ir greičiausiai iš jos niekur nebeišies. Viąką perkelti kitur žurnalą lei-džiant PLB valdybai šiuolaikinės pasidarys jau per didelė našta ir darbu, ir lėšomis, ir kitomis bė-domis. Gal lietuviškos spaudos darbo neuovokiantis žmo-nėms padėtis ir neuovokiantis, bet ji patįstantiems tai labai

Vėlinių rintis Čikagos lit. mokykloje – susikaupe jėzuitų koplyčioje 10 klases mokiniai.
Nuotr. I. Juškievė

aikiu. Iš „Draugo“ spausdintuvės išvytas „Pasaulio lietuvių“ nueiti tik į kapines. Ten gali nueiti ir kiti čia spausdinami žurnalai: „Laiškai lietuviams“, „Pensininkas“, „I Laisvė“, „Vytis“, „Observer“, „News Letter“. Nebėbus galimybių išsi-spausdinti ne lietuviškai gyvybei palaikyti reikalingų kitų spausdintuvės renginių programų, lankstų, pavienių ar kelia-lapių reklaminių dalykelių, smulkių brošiūrėlių. Juk dabar Čikagos apylinkių lietuviams, didžiausiam JAV lietuvių telkiniui, tik viena „Draugo“ spausdintuvė ir belieka, nes kitos jau arba išnyko, arba greitai iš-nyks. Taigi ir apie tai reikia pagalvoti. Ir ne tik „Draugo“ verslininkams, bet mums vi-siems. Juk ir pats „Pasaulio lietuvių“, nors ir turėdamas daug spausdinimo bėdų, kan-triai visas išgyveno ir iš „Draugo“ darbo neatėmė, net ir ne-bandė, nors „geresniais laikais“ turėjo ir labai viliojančių pasiūlymų. Vargu ar dabar kit-tur begalės išeiti ir į „Draugą“ darbus atnešė, „Laiškai lietu-viams“, „Eglutė“, „Vytis“, „Pensininkas“, „I Laisvė“.

Labai keista girdėti kažkieno siūlymus visų kitų spausdintuvės atsakyti, juos išvaikyti ir likti tik prie „Draugo“. Girdisi, jog tie patys žmonės įtaigoja pre-so nepirkti, iš Draugo fondo pinigų neduoti, net paskolos iš jo nesikirti. Jeigu tai teisybė, nusiteikimas nevykęs. Ne eko-nominiu požiūriu, nekalbant jau apie lietuvišką. Sakytiau – la-bai neįsivaizduojama užmąstius gal net cinizmu pažvelkiant. Aiš-kinimas, kad „mums rūpi tik 'Draugas', o jūs visi kiti eikit, kur norit, arba numirkit čia pat ant spausdintuvės slenkčio“, kažin arčiau ar vėliau po tuo paties slenkčio nepalaidos ir paties „Draugo“.

Pagaliau argi „Draugas“, nors ir Marijonų nuosavybė, nėra visuomeninė įstaiga, tos visuomenės remiamas, išlai-komas lietuviško spausdinto žo-džio centras Čikagoje. Ar to cen-tro grovimas nėra spėjus į iš-laikytojų veidą?

Todėl kaip „Pasaulio lietuvių“ daugiametis redaktorius, „Draugo“ spausdintuvės nuolatinis klientas, nuolatinis dienraščio bendradarbis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, susirūpinęs ir šio žurnalo, ir ap-lamai lietuviško spausdinto žo-džio likimu už Lietuvos ribų, prašau „Draugo“ vyriausius globotojus – Katalikų spaudos draugijos direktorius visomis į-gomis padėti mūsų lietuvių kultūros brangenybės – spaus-dinto žodžio gamintojams „Draugo“ sudaryti sąlygas ta-gamybą tęsti. Atkreipkite reikiamą dėmesį į čia mano iš-sakytas mintis, savo autoritetu paremkite užmoji nupirkti „Draugo“ spausdintuvę reikiamą įrangą, sutelkti bei paruošti ati-tinkamą personalą ir įgalinti jį iš naujo perorganizuoti „Drau-go“ spausdintuvę taip, kad ji galėtų

patenkinti šiandien dar gyvos ir gyva norinčios išlikti užsienyje leidžiamos lietuviškos spaudos reikalavimus. Tokiam užmojiui įvykdyti, jeigu reikia, sutinku ir savo petį priremti. Tikiu, kad taip pat padaryti bus pasiryžę ir kitų žurnalo leidėjai bei redak-toriai ir kitus spausdintuvės ke-tinantys čia spausdinti žmonės. Juk čia yra specialiai spaudos reikalams pastatyta bei įrengta gera, moderni erdvi patalpa. Tad tiems reikalams ją ir išnau-dokime.

Bronius Nainys
PLB pirmininkas, „Pasaulio lietuvių“ redaktorius

GANDAI IR PAVYDAI

Ati už straipsnį, spausdintą lapkričio 16 d., apie naują Lietu-vos gen. garbės konsulatą Cle-velande, o ypač jo vedėją Ingridą Bublįne, neabejoju, kad ši įsta-iga bus naudinga ir Lietuvai, ir Amerikos lietuviams. Kai tik pasaklio žinios apie I. Bublįnės paskyrimą konsule, tuoj pradė-jome išgirsti neigiamus atsi-liepimus, kad ji tas pareigas apsiėmė tik savo verslo labui, kad alkoholinių gėrimų ekspor-tas-importas jai geriau sek-tųsi...

O man atrodo, kad I. Bublįnė, būdama LB Kultūros tary-bos pirmininke ir apskritai dalyvaudama lietuviškoje veik-loje, užsipelnė pagarbos ir padėkos. Ji bus labai gera kon-sulė, nes turi sugebėjimus, energiją ir tolerantiškumą. Visi priešingi pasisakymai yra pa-vydo padiktuoti.

Tik man įdomu, kaip jai sek-sis su konsulatu, jei Lietuvos valdžia neremia. Daug kartų girdėjome apie Čikagoje gen. konsulato bėdas. Siūlau neskleisti bereikalingų gandų, o palinkėti I. Bublįnei geriau-sios sėkmės.

Julija Rukaveckienė
Brooklyn, NY

VERTA DĖMESIO!

Laiškų skyrius „Drauge“ yra ne tik įdomus, bet ir labai reikalingas. Čia galima „pasikalbėti“, padiskutuoti, painfor-muoti... Laiškų skyrius įgalina tampus ryšius palaikyti su lietuviška visuomene iš arti ir toli. To bendradarbiavimo pil-numui reikia panaudoti visas įmanomas priemones – net ir spaudą anglų kalba. Kaip gali mylėti Lietuvą tas, kuris jos nepažįsta, nes, aplinkybių ir laiko veikiamas, atitolo nuo savos kalbos bei rašto? Jei tai suprantame, tai ir įvertinsime tuos, kurie ateina į pagalbą.

Didelį ir sunkų darbą atliko Ramutė Plioplytė (gyv. Čika-goje) išversdama prof. Zigmą Zinkevičiaus „Lietuvių kalbos istoriją“ į anglų kalbą: *The History of Lithuanian Language*. (Knyga išleista, Vilniuje, 332 puslapiai). Tai pati pirmoji anglų kalba lietuvių kalbos is-torija. Tiražas tik 1,000 egz. Iš

jų 100 egzempliorių apsiėmė iš-platinti pati knygos vertėja Ramutė Plioplytė. Knyga (ir pati vertėja) verta dėmesio, susi-domėjimo ir tiems, kurie studi-juoja lietuvių kalbą, yra žinių šaltinis.

Antanas Adomėnas
Oak Lawn, Illinois

DIDŽIOJI PAGUNDA

Su dėmesiu skaičiau kun. V. Rimšelio, MIC, straipsnį (lapkri-čio 9 d.). Jis ne tik įdomiai, bet ir įtikinančiai dėsto savo min-tis. Šitas straipsnis buvo visai kitoks nuo jo malonių pasako-jimų apie vaikystę sename Lietuvos kaime. Taip ir negaliu apsispręsti: kas gilesnį įspūdį paliko – „Kristaus gundymai“ ar mažo Viktoro ir jo brolio Ni-nyko nuotykių.

Man tik nelabai aišku, kodėl Šv. Rašte nekalbama apie ket-virtą Jėzaus gundymą – kad šė-tonas jam siūlė moterį... Pagal kun. Rimšelį atrodo, kad mo-teris yra didžiausia pagunda. Mes, vyrai, tai visais laikais žinojome.

Edvardas F. Stiklorius
Palatine, IL

KODĖL TOKS APSILEIDIMAS?

Dėkojame Danutei Bindo-kenei ir prof. Vytautui Bie-liauskui už nepaprastai gražius ir pamokančius straipsnius („Draugas“, lapkr. 16 d.) apie mūsų mylimą a.a. kardinolą Joseph Bernardin. Jų žodžiai davė mums suprasti, kad mūsų Čikagos arkidiecezija buvo Die-vo apdovanota Kardinolo pavyz-dingu nuolankumu, draugiš-kumu, tikėjimu, malda, ir pave-dimu savęs Dievo valiai, ypač paskutinėse gyvenimo dienose. Ne tik katalikai, bet ir visi kiti žmonės, tiek Čikagoje, tiek ir visame Amerikos krašte buvo sužavėti, gerbė jį už tokį kilnų pavyzdį.

5
DRAUGAS, antradienis, 1996 m. lapkričio mėn. 26 d.

UŽ ABORTUS – EKSKOMUNIKA

Lowicz (Lenkija) vyskupas Olojzys Orszulik išėjo savo vyskupijos tikinčiuosius, kad visiems; nusižengiantiems „aborto nusikaltimu“, gresia „automatiškai ekskomunika“. Savo laiške tikintiesiems jis rašo, kad ekskomunika bus tai-

koma ne tik moterims, daran-čioms abortus, bet ir vyrams, pritariantiems abortams, gydy-tojams, nutraukiantiems nėstu-mą, taip pat visiems, priside-dantiems prie šio veiksmo. Baž-nytinės teisės kan. 1398 nusta-to: „Kas imasi aborto, jį atlikęs užsitraukia ekskomunikavimo bausmę“.

Bž. Nr. 18

Mano brangus Vyras

A.†A.

STASYS KAZLAUSKAS

mirė 1996 m. lapkričio mėnesio 11 d. 9:15 val. vakaro namie, sulaukęs 85 metų. Gyveno Arlington, Mass. I JAV atvyko 1949 metais. Gimė Lietuvoje, Šaukenuose. Palaidotas lapkri-čio 15 d. iš Nekalto Prasidėjimo bažnyčios Cambridge, Mount Auburn kapinėse, Cambridge, MA.

Dėkoju klebonui S. Saulėnui, kun. C. Kasinskui ir visiems dalyvavusiems šermyse ir laidotuvėse. Liko nuliūdę: žmona Emilija, Lietuvoje brolis Juozas, sesuo Elena, jų ir mirusiųjų brolių ir seserų šeimos bei žmo-nos giminės, ir daug draugų Amerikoje.

Žmona Emilija

A.†A.

GENOVAITĖ ACALINAITĖ

LAUCIENĖ

1905 - 1981

Mūsų brangi Mama išėjo į Viešpaties namus lapkričio 27 d. Jos atminimui šv. Mišios bus aukojamos penktadienį, lapkričio 29 d. 9:00 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Chicago, IL.

Prašome prisiminti ją ir jungtis maldoje kartu su šeima.

Evangelina Kungienė ir Henrikas Laucius su šeimomis.

A.†A.

SOFIJA RIGERTIENĖ

PLEŠKIENĖ

Gyveno Arlington Heights, IL.

Mirė 1996 m. lapkričio 24 d., sulaukusi 80 metų. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 41 m.

Nuliūdę liko: sūnus Artūras Rigertas, marti Dana, anūakai Tadas ir Natalija; dukterys: Astra, žentas Allan Antonini, anūakai Michael Antonini, Sharon McCollum su vyru Gregory ir jų vaikai Megan ir Ryan; Ingrida, žentas Alfonsas Meiliulis, anūakai Eric Meiliulis su žmona Julie, David Meiliulis su žmona Tammy, Mark Meiliulis ir Diana Gebavi su vyru Andrew bei jų dukte Jennifer; sesuo Toni ir jos vyras Aleksas Reinhardt Vokietijoje.

Priklausė Anglijos Lietuvių ir Tauragės klubams. Velionė pašarvota antradienį, lapkričio 26 d. nuo 3 iki 9 v.v. Kosary Funeral Home laidojimo namuose, 9837 S. Ked-zie, Evergreen Park. Laidotuvės įvykė trečiadienį, lapkričio 27 d. Iš laidojimo namų velionė bus atlydėta Zion Lutheran bažnyčia, 9600 S. Menard, Oak Lawn, kur po religinių apeigų 10 val. ryto velio-nė bus palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnus, marti, dukterys, žentai, anūakai, proanūakai ir sesuo bei kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Kosary Funeral Home. Tel. 708-499-3223.

A.†A.

AURELIA JARAITĖ

PAUKŠTELIENĖ

Gyveno Kenosha, Wisconsin.

Mirė po sunkios trumpos ligos, sulaukusi 63 metų. Gimė Lietuvoje, Šiauliuose.

Nuliūdę liko: tėvas Bronius Jaras, vyras Vytautas Paukš-telis, dukterys: Vita ir Tina Paukštelytės ir Lina Postuchow su vyru Kevin, anūkas Aleksandras, sesuo Janina Bankston su vyru Emmitt ir jų vaikai Laura ir Mykolas; dėdė Alfonsas Jaras, uošvė Stasė Paukštelienė bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Aurelia buvo dainos mėgėja. Ji yra įdainavusi tris populia-rias lietuviškas plokšteles ir dainavo daug kartų Čikagos lietuvių televizijos programose. Aurelia priklausė įvairioms lietuviškoms organizacijoms. Lietuvoje šelpė daugiausiai šeimas ir našlaičius vaikus.

Aurelia bus pašarvota lapkričio 29 d., 10 val. ryto, Šv. Petro bažnyčioje, 2224-30th Ave., Kenosha, Wisconsin. Gedulingos šv. Mišios bus aukojamos 11:00 val. ryto. Velionė bus palaidota Šv. Jurgio kapinėse.

Kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti Mišiose ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

VIENERIŲ METU MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
**BRONIUS
DUBAUSKAS**

Minint mūsų mylimo Vyro, Tėvo ir Brolio, kurio netekome 1995 m. gruodžio mėn. 4 d., mirties sukaktį, šv. Mišios už velionį bus aukojamos š.m. gruodžio mėn. 4 d., trečiadienį 7 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionį Bronių savo maldoje.

Nuliūdę: žmona Elena, sūnus Jonas, seserys Genė ir Nastė Lietuvoje.

